

Møte onsdag den 21. april 2010 kl. 10

President: Øyvind Korsberg

Dagsorden (nr. 69):

1. Spørretime
  - muntlig spørretime
  - ordinær spørretime
2. Referat

Presidenten: Representanten Rigmor Andersen Eide vil framsette et representantforslag.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:01:51]: På vegne av representantene Line Henriette Hjemdal, Hans Olav Syversen og undertegnede fremmer jeg et representantforslag om bedre rammevilkår for bedrifter som driver med gjenbruk og reparasjon.

Presidenten: Representanten Torgeir Trældal vil framsette et representantforslag.

Torgeir Trældal (FrP) [10:02:24]: Jeg vil på vegne av representantene Harald T. Nesvik, Per Roald Bredvold og undertegnede fremme et representantforslag om oppsigelse av hovedavtalen for jordbruket.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik vil framsette to representantforslag.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:02:59]: Jeg vil framsette to representantforslag, først et på vegne av representantene Torgeir Trældal, Per Roald Bredvold, Oskar Jarle Grimstad og undertegnede om å oppheve forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre.

Så vil jeg fremme et representantforslag fra representantene Jan-Henrik Fredriksen, Bård Hoksrud og meg selv om å fjerne flyplassavgifter i forbindelse med vulkanutbruddet på Island. Jeg ber om at dette forslaget blir behandlet etter forretningsordenens § 28 tredje ledd c om hastebehandling.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:58]

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. – Ingen har reist seg.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:04:42]: Vi har kunnet lese i ulike medier at statsministeren har tvitret seg gjennom Europa i bil. Jeg håper jo at han i tillegg til å tvitre hadde tid til å løfte blikket og ta inn den praktfulle veistandarden som veldig mange av våre naboland har, og at statsministeren kanskje også fikk et snev av dårlig samvittighet da han så denne veistandarden og kanskje forsøkte å sammenligne den med den norske, noe han sikkert merket da han krysset grensen inn til Norge.

Mens statsministeren var ute og kjørte i Europa, tilbrakte jeg tiden rundt omkring i Norge. Jeg har kjørt oppover rv. 7 i Hallingdal, og jeg har kjørt rundt omkring på veier og ferjer i Møre og Romsdal. Jeg har snakket med brukerne av disse tjenestene og hørt på den stadig økende frustrasjonen mange av dem har. Derfor vil jeg gjerne utfordre statsministeren på i hvilken grad han er tilfreds med det Regjeringen har gjort og har planer om å gjøre, når det gjelder satsing på norsk infrastrukturbygging, både i de fem årene Regjeringen har bak seg, og i de årene som de antakelig har foran seg. Men i stedet for å få det sedvanlige skrytesvaret som vi er kjent med, nemlig at Regjeringen satser så voldsomt i NTP, at de er sedvanlig mye flinkere enn tidligere regjeringer, vil jeg heller spørre statsministeren: Er han fornøyd med det Regjeringen kaller en offensiv satsing, som i bunn og grunn koker ned til følgende: bygging av 12 km motorvei i 2010 og bygging av 9 km midtdeler? Det er det Regjeringen kaller en voldsom satsing. 12 km er altså en mindre avstand enn herfra til Sandvika.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:06:49]: Jeg kan bekrefte at jeg har kjørt bil gjennom Europa i flere dager. Det var – hva skal vi si – en opplevelse. Jeg kan også bekrefte at jeg da brukte tiden til å tvitre, i tillegg til å kommunisere med mine venner på Facebook. Jeg vil gjerne takke alle sammen for svar, tilbakemeldinger og medfølelse gjennom turen. Jeg kommer til å fortsette med det, for jeg liker å få omsorg og oppmerksomhet.

I tillegg har jeg løftet blikket flere ganger under turen og sett på veiene, og det jeg har sett i Europa da, er varierende veistandard – noen steder veldig bra, andre steder ganske dårlig, noen steder brede, fine veier, andre steder motorveier, men noen steder også faktisk ganske nedslitte motorveier, med mye humper, og – hva skal vi si – varierende standard. Jeg fulgte nøye med da jeg krysset grensen til Norge, for det var flere av tvitrene som hadde sagt at nå må du følge med – og jeg fulgte med. Vel, de siste kilometrene i Sverige var det dårlig vei, og så kom vi til Norge, og der var det bred firefelts flott ny motorvei. Det registrerte jeg, sendte ut en melding, og fikk altså varierende reaksjoner på den meldingen! (Munterhet i salen)

Men det er sannheten, og sannheten er at vi har investert kraftig i motorvei, da spesielt i østlandsområdet. Vi har nå mer motorvei enn noensinne. I løpet av den siste fireårsperioden har vi åpnet 168 kilometer med firefelts vei, og det betyr at det nå begynner å bli firefelts motorvei fra Svinesund nedover til Larvik, vi begynner å bygge inn i Telemark og har åpnet ned mot Kristiansand, og vi er på vei mot Hamar. Vi er ikke fornøyd med det, men vi er stolte av innsatsen, og vi har lagt fram en plan som innebærer betydelig økt innsats når det gjelder vei. Jeg forstår at representanten Jensen ikke liker å høre at vi bruker mer penger på vei nå enn noen gang, fordi under den forrige regjeringen, som Jensen støttet, brukte man mye mindre på vei enn vi gjør i dag. Dette er jeg stolt av.

Siv Jensen (FrP) [10:08:54]: Jeg registrerer at statsministeren har en litt annen virkelighetsoppfatning enn de som til stadighet ferdes rundt på norske veier, og jeg synes at det er spesielt at han synes at en satsing på 12 kilometer motorveibygging i 2010 er bra. Men jeg har lyst til å utfordre litt videre, fordi konsekvensene av askeskyene fra Island ser vi jo nå i sitt fulle monn. Det betyr at veldig mye av transportarbeidet flyttes over på vei, på jernbane, og det vi oppdager, i tillegg til den generelle frustrasjonen som vi har i hverdagen, er jo hvor sårbare vi er i denne type situasjoner. Vi ser at beredskapen vår er skjør, rimelig utilstrekkelig, og det vitner jo om at vi har egentlig ikke satset nok, slik at vi også i utsatte perioder får mye større problemer ved at vi må flytte rundt på den beredskapen vi allerede har. Det er en alvorlig problemstilling, som jeg gjerne vil at statsministeren sier noe om.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:10:01]: Jeg er enig i at askeskyene viser at vi er et sårbart samfunn, men de viser også at vi er i stand til å mobilisere, og det er mobilisert kraftig innenfor helsevesenet, slik at vi har styrket beredskapen der det har vært mest utsatt. Det er mobilisert kraftig innenfor andre transportselskaper – busselskaper, NSB – og jeg har lyst til å berømme alle dem som har gjort en kjempejobb der. Så kan vi selvsagt lære av denne krisen og helt sikkert utvikle ny og bedre beredskap i framtiden.

Men jeg vil kort tilbake til vei. Jeg understreker at jeg er ikke fornøyd med veistandarden i Norge. Det er nettopp derfor vi skal bruke 322 milliarder kr de neste ti årene på å ruste opp vei og bane i Norge – mer enn noensinne. Hvis vi var fornøyd, hadde vi ikke behovd å bruke 322 milliarder kr. Det er nettopp fordi vi ikke er fornøyd, at vi skal bruke så mye penger på vei og bane. Og det er altså slik at vi har åpnet betydelige mengder motorvei de senere årene. Det er ikke alltid det beste målet på om Regjeringen har gjort en formidabel innsats. For det første trenger vi vedlikehold, for det andre trenger vi stamveier også andre steder enn der vi lager motorveier, og for det tredje er åpning av motorveier ofte et resultat av tidligere beslutninger.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først representanten Bård Hoksrud.

Bård Hoksrud (FrP) [10:11:19]: For det første er det jo ikke riktig det statsministeren sier, for 322 milliarder kr gjelder alt i infrastruktur, ikke bare vei og bane. Jeg synes jo det er litt synd at statsministeren ikke fortsatte å kjøre litt videre oppover i Norge, sånn at han fikk se hvordan hverdagen til norske yrkessjåfører og alle dem som ferdes på veien, faktisk er. Det er nok riktig at når man kjører inn i Norge, er det blitt en del bedre på noen av veistrekningene, men videre inn i Norge er det utrolig dårlig. Det er heller ikke sånn at det er Regjeringen som skal få ansvaret og få ta æren for at folk har fått mye vei – det er tross alt bilistene som i stor grad har betalt alt sammen i form av ekstra skatter og avgifter, og ikke minst i form av bompenger.

Veidirektør Terje Moe Gustavsen sa på en konferanse i januar at selv med de økte bevilgningene vil forfallet fortsette på det norske veinettet, på tross av det som Regjeringen legger opp til i Nasjonal transportplan. Så sier statsministeren at det er investert kraftig i motorveitbygging. Vi skal bygge 240 kilometer de neste ti årene. Polen har bygd 440 kilometer.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:12:37]: Jeg gjen- tar gjerne det jeg sa i stad. Veistandarden i Europa er varierende. Det er den også i Norge. Det er mye bra ny vei mange steder, og så er det veldig mye dårlig, gammel vei andre steder i Norge. Nettopp fordi vi ikke er fornøyd med veistandarden i Norge, skal vi bruke mye penger på vei i årene som kommer, og vesentlig mer enn den regjeringen Fremskrittspartiet støttet i stortingsperioden 2001–2005, gjorde. Så man får mer penger med regjeringer Fremskrittspartiet ikke støtter, enn med regjeringer Fremskrittspartiet støtter, og det bør være et tankekors for Fremskrittspartiets velgere.

Når det gjelder utbygging av vei, er det riktig at tallet 322 milliarder kr gjelder vei, bane og havner, og jeg er stolt av alle tre områdene, fordi vi satser på dem alle. Vi trenger en samlet samferdselsatsing her i landet. Jeg ble spesielt bedt om å fortelle om mitt inntrykk da jeg krysset grensen, og da pekte jeg på at da vi krysset grensen, gikk vi fra en dårlig veistandard til en god veistandard i Norge.

Presidenten: Ingjerd Schou – til oppfølgingsspørsmål.

Ingjerd Schou (H) [10:13:45]: Høyre har foreslått å ta i bruk nye virkemidler for å bygge vei og jernbane raskere – Offentlig Privat Samarbeid om finansiering. Samferdselsministeren sier ja, finansministeren sier nei, men han var i grunnen positiv da han var fylkesmann. Hva vil statsministeren?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:14:08]: Statsministeren vil det som står i Nasjonal transportplan, og det er at vi skal bevilge mer penger til vei og bane. Da trenger vi ikke å lånefinansiere prosjekter, for det blir ikke noe billigere av å lånefinansiere prosjekter, det blir tvert imot bare veldig lett dyrere av å lånefinansiere prosjekter. Den norske stats problem er jo ikke at vi har mangel på

kontanter. Det er to utfordringer vi har, det ene er press i økonomien i de perioder vi har det, og det andre er langsiktig finansiering av folketrygd/pensjon. Ingen av de problemene løses ved at vi lånefinansierer til veiprojekter. Det viktigste er at vi bevilger vesentlig mer penger til vei nå enn før, og det gjør at det blir bedre og flere veier. Vi er ikke fornøyd, vi er ikke i mål, men retningen er en helt annen.

Dessuten mener jeg faktisk at hver gang en Høyre-representant sier noe om vei, må man begynne med å si unnskyld for at man har brukt så lite på vei de årene man selv satt i regjering. For det er litt underlig å høre denne voldsomme interessen for å bruke penger på vei, etter at man satt i regjering i mange år og forsømt vei og bane til de grader. Så er det greit at man kommer i opposisjon og plutselig har masse penger til ting man ikke hadde da man var i posisjon – men man kunne kanskje begynne å være litt ydmyk.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgings-spørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:15:24]: Infrastruktur handler om mer enn vei og jernbane. Rapporten State of the Nation som ble framlagt på Byggedagene nylig, viser at etterslepet i vedlikeholdet av offentlige bygg og infrastruktur er på over 800 milliarder kr. Funksjonaliteten er truet. Mye av grunnen til dette er at Regjeringen gjennom fire år gradvis har redusert bevilgningene til kirkelig virksomhet i kommunene, noe som bl.a. har gått ut over sikring av landets kirkebygg. Skoler forfaller, innklimaet i mange klasserom er elendig, og det er fortsatt mange svømmebasseng som mangler vann. Satt på spissen: Landet råtner på rot.

Det er et paradoks at vi i verdens rikeste land har stilt oss slik at vi ikke klarer å ta vare på de verdiene vi har, og at vi ikke klarer å fornye oss slik at vi møter samfunnets behov.

Jeg håper statsministeren vil svare på hva som blir gjort i løpet av kort tid og lang tid for å ta igjen dette etterslepet. Og vil vi få en gjennomgang av manglende vedlikehold i kommende kommuneopposisjon?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:16:32]: Når vi beskriver forholdene i Norge, og forholdene når det gjelder norsk infrastruktur og bygningsmasse, tror jeg det er veldig viktig at vi prøver å være presise og nyanserte. Det er ikke slik at det glitrer av alle norske infrastrukturprosjekter – tvert imot, mange av dem er slitt og i dårlig stand, og mange bygninger er i dårlig stand. Men å si at Norge «råtner på rot», tror jeg er å gå litt for langt den andre veien. Det er faktisk mange bygninger, mange anlegg i Norge, som er i god forfatning, hvor det er investert mye, men så er det veldig mange som er i dårlig forfatning, og som altså ikke er i god nok stand.

Det er grunnen til at denne regjeringen har ment at det er mye viktigere at vi bruker milliarder av kroner på f.eks. utlånsordning til skolebygg, på veldig mye mer penger til kommunene så de kan ruste opp byggene sine, istedenfor

å bruke milliarder av kroner på skattelette. Og det er også grunnen til at det er blitt mye mer penger til offentlige investeringer i vei, i bane, i skole, i kommunale bygg, i kirkebygg, med egen utlånsordning, enn det var under den forrige regjeringen.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:17:58]: Like før påske kom det en oppsiktsvekkende uttalelse fra Kristin Halvorsen i Klassekampen. Da sa hun:

«Det er min oppfatning om at det ikke er en høyrebølge på gang, men at det rødgrønne prosjektet mangler sprut og ikke viser tydelig retning.»

Det er et i og for seg oppsiktsvekkende innblikk i Regjeringens indre liv. Det er også oppsiktsvekkende når Regjeringen nylig har hatt en omrokering hvor 13 av 20 statsråder enten er nye eller har fått nytt ansvarsområde. Slike ting leder som oftest til mer sprut, mer glede over nye ting, mer glede over å kunne ta fatt. Men kanskje sannheten er at det gamle ordtaket om at når krybben er tom, bites hestene, er særlig viktig for det rød-grønne prosjektet. For det rød-grønne prosjektet ble symbolisert godt i statsministerens forrige svar, nemlig at det bare dreier seg om å bruke mer penger – ikke om å løse flere oppgaver, men om å bruke mer penger. Mantraet «mer penger» er vanskeligere å bruke i en tid da norsk økonomi krever mindre pengebruk, men smartere løsninger.

Denne regjeringen velger tvert imot å skyve viktige saker foran seg. Nå ser vi også at en av de få reformene denne regjeringen har kommet med, Samhandlingsreformen, i dag vel kan karakteriseres som «lamhandlingsreformen», fordi den indre uenigheten i den rød-grønne regjeringen nå har medført at den har stoppet opp, og kommunene vet ikke hva de skal forholde seg til.

Til stadighet torpederes nye initiativ bl.a. av statsministeren selv, f.eks. om hvordan man kan finansiere veier på en ny og bedre måte.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Hvordan føles det å lede en regjering som ikke bare Kristin Halvorsen mener mangler sprut, men som nesten alle andre ser mangler sprut?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:20:03]: Det føles helt utmerket. Det føles faktisk så godt at jeg brukte mye tid i fjor på å vinne et valg. Det er jeg fortsatt glad for, og jeg har tenkt å forvalte den tilliten i fire år. Det er velgerne som bestemmer ved valg hvem som skal styre dette landet.

Vi har et tydelig prosjekt og en klar retning. La meg minne om et par av de viktigste. Denne regjeringens oppgave er å sørge for arbeid og verdiskaping. Vi har styrt Norge trygt gjennom finanskrisen. Vi har Europas laveste arbeidsløshet. Vi har lavere ledighet nå, med finanskrisen, enn vi hadde med den forrige regjeringen uten finanskrisen. Det er et stort og viktig prosjekt: Det handler om verdiskaping, integrering, likestilling og sosial rettferdighet når vi holder høy sysselsetting og lav arbeidsløshet.

Det andre store prosjektet vi har, er å forbedre, fornye

og forsterke verdens beste velferdssamfunn. Det er ikke noe lite prosjekt. Vi er fortsatt veldig stolte av hva vi har oppnådd, men det er mye ugjort og mye uferdig. Vi skal bl.a. forbedre eldreomsorgen. Vi satte oss som mål i forrige periode full barnehagedekning. Det målet nådde vi. Nå setter vi oss som mål full sykehjemsdekning, et tilbud om omsorg eller sykehjem til alle som trenger det. Det er en ny, stor reform. Denne regjeringen er i gang.

Det tredje er at vi skal være ledende på miljø. Så det er store prosjekter og store oppgaver denne regjeringen jobber med.

Det jeg er glad for med Samhandlingsreformen, er jo at det er bred enighet i Stortinget om retningen og ideen. Så har opposisjonspartiene som vanlig kommet med veldig mange kostnadskrevenne tilleggforslag. Det er en grei sak at man har mye penger i opposisjon som man aldri har i posisjon. Vi skal følge opp Samhandlingsreformen, både med nye måter å finansiere på, som kommunal medfinansiering, mer vekt på forebygging og mer utskrivning av utskrivingsklare pasienter fra sykehusene som eksempler. Samhandlingsreformen har heldigvis fått bred tilslutning. Opposisjonspartiene har mye ekstra penger. Vi skal gjennomføre reformen.

Erna Solberg (H) [10:22:09]: Det må kanskje være et tankekors for statsministeren når han leser dagens Dagsavisen-leder – det er jo fra sine nærmeste man ofte får det. Der står det:

«Sett utenfra virker det som om regjeringen har punktert. Den står bom stille.»

Jeg mener at det er en god karakteristikk av det vi ser av denne regjeringen etter valget. Offensiviteten fra valgkampen er forsvunnet. Det er en total mangel på nye løsninger, og man går tilbake til mantraet «mer penger». Statsministeren er bl.a. utnevnt som den helt tydelige og klare bremseklossen for at vi kan få bygget mer infrastruktur raskere, med nye metoder.

Forrige samferdselsminister og også den nåværende har gjentatte ganger gått ut og ønsket seg Offentlig Privat Samarbeid, for det er ikke bare en god finansieringsmetode – det er en god byggemetode.

Finansministeren var, da han var fylkesmann, aktiv for å få til andre finansieringsløsninger. Det er interessant å lete etter hvor bremseklossen sitter. Jeg vil gjerne vite om statsministeren kan bekrefte at det er han som nå er bremseklossen for mer veibygging og bedre satsing på jernbane.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:23:18]: Hvis jeg er en bremsekloss, så lurar jeg på hva Erna Solberg var da hun satt i regjering. For vi bruker veldig mye mer penger på vei enn det som ble gjort da representanten Solberg satt i regjering. Så jeg vet ikke helt hva slags fantasi man skal ha, men det er i hvert fall slik at hvis hun mener det jeg gjør, er lite, så er det hun gjorde, en absolutt skandale i forhold til norske veier og investering i norsk infrastruktur.

Det er altså slik at denne regjeringen med meg som statsminister har vært en pådriver for å gjennomføre tidenes løft – mye mer enn det Høyre drømte om – når det

gjelder veiinvesteringer. Det blir ikke mer penger av å låne penger. Det eneste det blir, er høyere renteutgifter. Og for en stat som har nok cash – eller nok kontanter – er det en underlig øvelse å låne penger for å finansiere noe som vi kan finansiere med egne penger. Det vi trenger, er økte bevilgninger over flere år, og de bevilgningene har jeg vært en pådriver for. 100 milliarder kr ekstra til samferdsel, det er mer enn Høyre har våget å drømme om, selv i opposisjon.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Per-Kristian Foss.

Per-Kristian Foss (H) [10:24:33]: Jeg skjønner at statsministeren føler seg vel, særlig hvis han kommer hjem over Svinesund. Men det finnes også noen andre veier i landet, som statsministeren kanskje burde følge med en viss oppmerksomhet.

Det må jo føles litt rart når til og med Dagsavisen, Arbeiderpartiets eget organ her i Oslo, begynner å spekulere på om statsministeren føler seg vel. Man spekulerer på om statsministeren faktisk ønsker seg en toppjobb i utlandet, eller plages av sykdom og ønsker seg bort fra jobben. Det å føle seg vel, er vel og bra, men hvis man ikke klarer å overbevise andre om det, så har man et problem.

Så er det slik at denne regjeringen regjerer med tvang, for på flere områder har man nå klart å få et stortingsflertall mot de partier som sitter i regjering. Hadde flertallet fått råde i Stortinget, så hadde vi hatt et annet utfall i biodieselsaken, vi hadde hatt et annet utfall i OPS-saken, som statsministeren nå argumenterer sterkt imot, bl.a. fordi Senterpartiet er for, og resten av Stortinget er for, men fordi de sitter i regjering, tvinges de til å være imot. Det samme kan også sies om Regjeringens motstand mot skattestimulerte aksjekjøp. Hvordan føles det å regjere med tvang?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:25:43]: Et par-ting: For det første er det slik at det er et utbredt knep blant bl.a. Høyres representanter å påstå at jeg har sagt noe jeg ikke har sagt. Jeg har ikke påstått at veier i Norge i sin alminnelighet er av god standard – tvert imot har jeg understreket at det er mange veier som er av klart dårligere standard enn den veien jeg kjørte på fra Svinesund og inn til Oslo forrige lørdag. Men jeg ble spurt om hvordan jeg opplevde det å krysse grensen, og det var altså en god opplevelse – og det er jeg glad for. Dette var punkt 1.

Punkt 2 er at Dagsavisen jo ikke lenger er Arbeiderpartiets organ. Jeg er blant dem som savner Arbeiderbladet, og som synes det var en fryd da Arbeiderbladets redaktør satt i sentralstyret og vi kunne se hardt på ham, og det var orden på lederne. (Munterhet i salen) Nå glir det ut, og det gjør at ikke alt som står i Dagsavisens ledere, kommer fra Arbeiderpartiets indre gemakker. Det hender at det står ting der som er upresist, og som i hvert fall jeg er uenig i. Nå har jeg ikke lest dagens leder – det er også et uttrykk for forfallet – men jeg er helt sikkert uenig i det som står der. (Munterhet i salen)

Siv Jensen (FrP) [10:26:59]: Det er tydelig at statsministeren forsøker å spøke seg bort fra alvoret.

Jeg er enig med Erna Solberg i at det ikke er særlig mye sprut og fart i Regjeringen. Vi har også sett i denne spørretimen at statsministeren har begynt å bli veldig omtrentlig med fakta. Han presiserte at det var viktig å være presis, da han slang ut av seg at Regjeringen brukte 320 milliarder kr på samferdsel. Det er altså ikke riktig. Det er det samlede beløpet som går til å drifte direktorater, til kjøp av tjenester, til rubb og stubb innenfor denne sektoren. Hvis man ser på de presise, iskalde fakta, så bruker Regjeringen 5,1 milliarder kr på riksveiinvesteringer – i tillegg til at de henter inn om lag 7 milliarder kr fra bilistene i bompengefinansiering. Det er ganske andre tall enn de 320 milliarder kr som statsministeren forsøkte å skape et inntrykk av at Regjeringen brukte på å få fart på infrastrukturbyggingen i Norge. Og det var det jeg spurte om – ikke hva man brukte på direktoratene.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at «slang ut av seg» ikke er et godt parlamentarisk uttrykk.

Siv Jensen (FrP) [10:28:06]: Det er godt sagt for det.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:28:10]: Vi opererer nå med mange ulike tall. For det første er 322 milliarder kr de totale rammene for Nasjonal transportplan over ti år, og det er klart at hvis man bryter ned på hvert enkelt år, så er det et vesentlig mindre tall – omtrent $\frac{1}{10}$. Det er til å forstå.

Punkt 2 er om jernbane, farleder – altså havner – og vei. Og punkt 3: Når det gjelder vei, er det altså både investeringer i riksveier – øvrige riksveier – og selvfølgelig drift og vedlikehold. Drift og vedlikehold av veier er også viktig. Alle disse tallene har økt, enten vi ser på investeringer, på drift og vedlikehold, på årsutgifter, eller vi ser det over ti år. Det avgjørende er at uansett hvordan vi presenterer tallene, og uansett hva vi ser på: drift, vedlikehold, investeringer, ett år eller ti år, så har det vært en kraftig økning i veibyggingen nettopp fordi vi ikke er fornøyd med veistandarden i Norge. Derfor øker bevilgningene til opprusting av veiene i Norge.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:29:23]: Det er ikkje berre statsminister Jens Stoltenberg er, han er også sosialøkonom – og blant dei beste i landet, har eg høyrte. Og det kan han få bevise no. Eg tenkjer då på prosjektet Sandvika–Lysaker, som er bygd ut som dobbeltspor dei siste åra. Det er bygd ut på elleve år, og Jernbaneverket seier at hadde me bygd det ut på fem år, så hadde me spart det norske samfunnet for 2 milliarder kr. For dette handlar ikkje berre om løyvingar, men også om korleis me brukar pengane.

Det var ikkje berre opposisjonen som sa at me treng meir pengar til jernbanen, det sa jo òg SV i går, parlamentarisk leiari Solhjell tok til orde for det i denne salen i går. Og spørsmålet mitt til statsministeren er: Vil statsministeren ta initiativ til eit breitt forlik med omsyn til jernba-

nen som går både på løyvingar og på kva måte me bruker pengane innanfor sektoren?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:30:27]: Jeg mener det representanten Hareide nå tar opp, er et veldig viktig spørsmål, fordi det handler om at når vi skal ruste opp vei og bane – samferdsel – i Norge, må vi gjøre to ting: Vi må ha mer penger, og det har kommet i Nasjonal transportplan, bl.a. ved at det kom mer penger nå i budsjettet for 2010. Men det andre er, som representanten var inne på, at vi må bruke pengene bedre. Og da er det å fullfinansiere prosjekter, det å gjennomføre prosjekter på en god måte og ikke klattvis og delt, men ha store, helhetlige prosjekter, en nøkkel. Det er det vi legger opp til når det gjelder dobbeltspor til Ski. Vi legger opp til på noen veiprosjekter at vi skal få store, helhetlige prosjekter, så vi slipper å rigge ned og rigge opp anleggsutstyr og andre ting.

Jeg har gjerne en dialog med Stortinget og andre om hvordan vi ytterligere kan forbedre det at vi gjennomfører prosjektene på en god og effektiv måte, for det er for mange eksempler på klattvis pengebruk i tidligere veiprosjekter under ulike regjeringer.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:31:27]: Statsminister Stoltenberg er den statsminister i Norges historie som har hatt mest penger å rutte med, mest penger å bruke, størst mulighet til å satse på framtida. I dette landet, i dette storting, har man sett regjeringer tidligere som da vi var Europas fattigste land, prioriterte kunnskap, som brukte et helt statsbudsjett på å bygge Bergensbanen, og som innførte folketrygd da vi var et meget fattig og presset folk økonomisk.

Dagens statsminister framstår som den mest konservative statsminister vi har hatt, som stort sett mener at ting er akkurat helt supert sånn som det er akkurat nå. Vi i Venstre mener at den store utfordringen vi står overfor i dag, først og fremst er en miljøutfordring, som av Regjeringa møtes med utsettelse av alle store saker: Ni av ti vindkraftverk legges på is, det største antall konsesjoner i norgeshistorien ble lagt fram, og man har pause på alle de viktige, store tingene. Hvorfor framstår man så konservativ når man har så mange muligheter?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:32:33]: Først vil jeg gjerne gratulere representanten Skei Grande med vervet som leder i Venstre. Det er et viktig verv i et tradisjonsrikt parti som har samarbeidet godt med sosialdemokratiet gjennom mange år. Selv mener jeg at det er et partilag i Oslo som opprinnelig var et Venstre-lag, og det sier noe om de historiske båndene mellom våre to partier.

Så er tonen akkurat nå ikke så god, det får vi prøve å gjøre noe med, men det avgjørende er at denne regjeringen gjør mye med de tingene vi mener ikke fungerer. Det er altså veldig mye i det norske samfunnet som ikke fungerer godt nok. Det er derfor jeg understreker at et av våre store prosjekter er å forbedre og fornye et av verdens beste vel-

ferdssamfunn. Vi mente det var et stort problem at mange barn ikke fikk barnehageplass. Så sørget vi for full barnehagedekning. Vi mente at det var et stort problem at det var altfor lite til investeringer i vei/bane. Vi har doblet investeringene i bane og økt kraftig investeringene i vei. Vi mener at det skal brukes mer på forskning og høyere utdanning. Vi har økt bevilgningene til forskning og utdanning. Så det er mye gjort, og derfor ønsker vi å fortsette å ta ansvar for styringen av landet.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:33:47]: Jeg har lagt merke til at statsministeren i praktisk talt hvert eneste svar så langt i denne spørretimen har referert til den forrige regjering. Nå skal jeg stille et spørsmål hvor statsministeren kan slippe det, for dette er et tema han kan ta det fulle og hele ansvar for.

Det dreier seg om de frivillige organisasjoner og ideelle institusjoner i Norge, der oppfatningen er entydig slik at forholdene er blitt vanskeligere under det rød-grønne regimet. Ideelle institusjoner og frivillig innsats oppfattes som uønsket. Frivillige organisasjoner opplever at statsmakten i økende grad brukes til å styre innholdet i deres virksomhet, og HSH, hovedorganisasjonen for handel og tjenester, som ikke akkurat er noe partilag i Kristelig Folkeparti, har sagt at de er alvorlig bekymret for at de ideelle aktørene på helse-, omsorgs- og barnevernsfeltet er borte i løpet av fem-ti år med den politikken som nå føres.

Kristelig Folkeparti vil at de frivillige og ideelle organisasjonene på helse-, sosial- og omsorgsområdet virkelig skal slippes fri og gjøre en samfunnsinnsats. Så skjer det motsatte gang på gang. Jeg har reist dette spørsmålet overfor statsministeren før, om å få et fritak for frivilligheten fra anbudsordningene i det offentlige. Statsministeren har i positive ordelag omtalt frivillighetens fortreffelighet, men i praksis skjer dette gang på gang – og nå har det skjedd igjen: Nå har Bufetat, som er underlagt Regjeringen, inngått en fireårig kontrakt med Solstrand Barnevernsenter på Karmøy, hvor jeg var for en tid tilbake. Ett år inne i den kontraktperioden sier de opp kontrakten, og det betyr at en ideell institusjon med et solid fagmiljø, godt ry og nær 90 års drift bak seg må gi opp tilbudet til noen av våre mest utsatte barn. Hadde det vært sånn at det sto barnevernstiltak og fosterhjems plasser klar til å overta, hadde det vært greit nok, men det gjør det ikke. Det er 700 barn som står i kø for fosterhjems plass i Norge, og så sier man fra seg muligheten til å bruke et slikt flott tilbud som Solstrand er.

Er statsministeren stolt av utviklingen på dette området?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:36:03]: Jeg mener at det er veldig viktig at vi har frivillige organisasjoner som en del av velferdsproduksjonen i Norge, og at de bidrar med viktige ting, både det de gjør frivillig, og det som det offentlige – kommuner/stat – betaler for. Det har vi mange gode eksempler på.

Når det gjelder barnevern, har det vært en utvikling

som det har vært bred enighet om, nemlig at vi ønsker å legge mer vekt på fosterhjem. Vi har hele tiden vært opptatt av å gjøre det som er best for barnet, og derfor har man ønsket å vri tjenestetilbudet bort fra institusjoner og over på fosterhjem. Det betyr helt sikkert at noen av de institusjonene vi har i dag, har fått mindre å gjøre, men noe av begrunnelsen for det har jo nettopp vært hensynet til barnet og økt bruk av fosterhjem.

Det andre er at vi er nødt til å følge lov om offentlige anskaffelser, nødt til å følge EØS-avtalen. Det betyr at vi er nødt til å vurdere de ulike tilbudene som kommer, og en del av tilbudene som er sagt opp, har vært sagt opp med hensyn til kvalitet.

Jeg kjenner ikke det konkrete eksempelet som representanten Høybråten nevner, men at det at man bytter ulike leverandører ved at man velger én framfor en annen av hensyn til f.eks. kvalitet, eller at man øker bruken av fosterhjem og dermed reduserer bruken av institusjoner, kan skape utfordringer for noen av leverandørene, skjønner jeg, men det avgjørende er hele tiden hva som er best for barnet.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:37:30]: Hvis det hadde vært slik som statsministeren sier, at det avgjørende er hva som er best for barna, er det underlig at man avviker et beredskapstilbud i en region hvor det pr. i dag er 59 barn som står i kø for å få de fosterhjems plassene som statsministeren henviser til som et alternativ. Det kan jo ikke være best for barna at de da mister det de har, når det er kø innenfor de alternative tilbudene.

Når statsministeren omtaler frivillige organisasjoner som «leverandører», synes jeg det på mange måter illustrerer problemet. Denne regjeringen skjønner veldig dårlig at frivillighet og ideell virksomhet faktisk har en egenverdi som mobiliserer folk, som mobiliserer dugnadsånd, som leverer kvalitet. Hvis det ikke hadde vært kvalitet på disse plassene ved Solstrand, hvorfor har de da hatt 100 pst. belegg de siste årene, siden 2004?

Jeg ber om at Regjeringen går inn i dette på nytt. EØS-avtalen gir mulighet til å unnta frivilligheten fra anbud. Regjeringen bruker ikke den muligheten.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:38:40]: Jeg kan bare understreke at denne regjeringen ønsker frivillighet, å stimulere frivillighet og støtte frivillige organisasjoner. Det er mange ulike typer frivillige organisasjoner som driver med veldig mye forskjellige ting, men vi er nå i ferd med å innføre en momskompensasjonsordning som betyr en kraftig opptrapping av den økonomiske støtten og en bedring av rammevilkårene til frivillige organisasjoner i sin alminnelighet. Det vi nå gjør når det gjelder moms, og som utgjør mange hundre millioner kroner, er et uttrykk for at denne regjeringen støtter frivilligheten.

Så er det ikke slik at vi har trappet ned innsatsen i barnevernet. Samlet sett er det en økt innsats i barnevernet når vi ser på det statlige og det kommunale. Det har altså ikke vært noen reduksjon i det statlige. Men det har vært endringer i sammensetningen, og det skyldes ulike forhold ulike steder. Men det er altså ikke noen mindre innsats.

Hvis det er mindre å gjøre på én institusjon, er det mer å gjøre et annet sted, fordi samlet sett har vi opprettholdt den statlige innsatsen og økt den i kommunene.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Øyvind Håbrekke.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:39:52]: Statsministeren skal få en ny sjanse til å vise konkret hva han mener med sin velformulerte, positive holdning til frivillige organisasjoner.

Statsministeren viste i et tidligere svar til at vi nå endelig har fått tilnærmet full barnehagedekning, og sa at «vi setter oss som mål full sykehjemsdekning». Men til tross for at statsministeren viser til tidenes løft når det gjelder materiell infrastruktur, har Regjeringen ennå ikke svart på om og når vi skal få full barnevernsdekning. Situasjonen i dag er at barn lever i utrygghet, med omsorgssvikt, med rusmiddelmisbrukende foreldre, med midlertidige løsninger fordi vi ikke har nok fosterhjem. Samtidig står Frelsesarmeen og andre ideelle organisasjoner og banker på døren til det statlige barnevernet og sier: Vi kan skaffe flere fosterhjem, vi kan skaffe de fosterhjems plassene som disse barna trenger. Svaret fra det statlige barnevernet er negativt: Vi ønsker ikke hjelp av de private ideelle organisasjonene.

Vil statsministeren ta initiativ til at dette meningsløse prinsippstrykkeriet avvikles, og at barna får den hjelpen de trenger?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:40:58]: Vi er for å styrke barnevernet. Og så mener vi at vi trenger både offentlige institusjoner – offentlige tilbud – og private organisasjoner som kan bidra til barnevernet, og så trenger vi fosterhjem. Så mener vi det vil være en vurdering lokalt, ikke minst i kommunene, av hva som er det beste tilbudet og hvordan de ønsker å organisere det. Vi mener også at det har vært riktig å vri det statlige barnevernet i retning av økt bruk av fosterhjem, og dermed blir det mindre vekt på institusjoner. Også på dette området mener jeg at det er mye ugjort. Vi trenger mer penger og økt innsats i barnevernet. Det viktigste Regjeringen gjorde i budsjettet for 2010, var å øke de frie inntektene med den føringen at det skulle gå til flere stillinger i det kommunale barnevernet.

Ja, vi trenger mer penger til barnevern. Og ja, vi trenger å bruke både kommunene, fosterhjemmene og de frivillige organisasjonene.

Presidenten: Solveig Horne – til oppfølgingsspørsmål.

Solveig Horne (FrP) [10:42:05]: Det er helt klart at statsministeren har vært lenge ute på reise når han ikke er klar over situasjonen i barnevernet. Opposisjonen har tatt opp dette i hele vinter, og til og med statsråd Lysbakken sier helt klart at barnevernet svikter barn hver dag. Også Arild Stokkan-Grande sier at barn blir sviktet av barnevernet.

Rogaland Bufetat skal dette året spare 110 mill. kr. Det

vil si at de nå legger ned to institusjoner uten at det er andre tiltak på plass. Fremskrittspartiet har reagert på dette, og i går fikk vi støtte fra Rogaland Arbeiderparti, med Torfinn Opheim i spissen, gjennom en pressemelding der de sier at de er bekymret over raseringen i institusjonstilbudet for barn under tolv år i Rogaland. De reagerer på nedleggelsene av disse private ideelle institusjonene uten at det er alternativ på plass. Dette er resultatet. Hvor langt mener statsministeren at sparetiltakene i barnevernet skal gå før Regjeringen våkner opp?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:43:13]: Det er ikke slik at det er gjennomført kutt i det statlige barnevernet, og det er bevilget vesentlig mer penger som muliggjør satsing på det kommunale barnevernet. Men vi står overfor en del problemer. Vi har problemer med å rekruttere nok fosterforeldre. Vi står overfor det problemet at når man velger én institusjon framfor en annen, som de ulike regionene ofte gjør, mister vi den institusjonen som ikke lenger får oppdrag, selv om en annen institusjon eller kanskje fosterhjem får ansvaret for de samme barna.

Jeg mener at også på barnevernsområdet, både det statlige og det kommunale, trenger vi økte ressurser. Det er altså ikke slik at situasjonen i norsk barnevern, verken statlig eller kommunalt, er god nok. Derfor har vi økt bevilgningene i 2010, og så får vi gjøre alt vi kan for å fortsette opptrappingen i årene som kommer.

Presidenten: Olemic Thommessen – til oppfølgingsspørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:44:14]: I de snart fem årene statsministeren har vært statsminister, har opposisjonen forsøkt å illustrere den problemstillingen vi er oppe i nå, nemlig at mekanismene når det gjelder anbud og statens innkjøp av tjenester, systematisk undergraver de totale ressursene i barnevernet. Gjennom nedleggelse og reduksjon innenfor det som er drevet av bl.a. de ideelle institusjonene, undergraver vi de personressursene som sårt trengs for den svakeste gruppen i vårt samfunn.

Det er riktig at det er ikke et kutt i nasjonal forstand. Men Regjeringen velger nå å håndtere en situasjon i Bufetat på en måte som gjør at det blir et reelt kutt i barnevernskapasiteten på Vestlandet. Mitt spørsmål er: Når man i Regjeringen velger å håndtere situasjonen slik, mener da statsministeren at tilbudet på Vestlandet er godt nok?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:45:16]: Svaret på det spørsmålet er nei. Det er ikke et godt nok tilbud i barnevernet. Derfor må vi trappe opp innsatsen i barnevernet, både det kommunale og det statlige. Hvor mye ekstra penger som kommer i budsjettet for 2011, kan jeg ikke si noe om nå. Men det er ingen tvil om at situasjonen i barnevernet ikke er god nok. Det tror jeg det er veldig bred enighet om. Det handler – som på mange andre områder – både om behov for mer penger og om bedre organisering. Jeg er litt usikker på hva høyresiden egentlig mener, for høyresiden er normalt veldig tilhenger av at vi skal ha konkurranse og anbud. Da er det noen som får det og andre

som ikke får det. De som ikke får det, vil alltid være misfornøyde. Det avgjørende her er at de samlede ressursene i barnevernet er for små. Derfor trapper vi opp i år. Men vi må fortsette opptrappingen. Hvor raskt og sterkt den kommer, får vi komme tilbake til i budsjettet.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Per Arne Olsen (FrP) [10:46:19]: Sist statsministeren og jeg møttes her i spontanspørretimen hadde han også vært i utlandet. Den gangen var det statsråd Giske som hadde hatt en form for hjemme alene-fest. Det som har preget nyhetsbildet mens han har vært i utlandet denne gangen, har vært en form for Regjeringens Tante Sofie. Det har vært veldig mye «Å huffamei å huffamei, jeg er så sint så fy!» Det Navarsete i dette tilfellet har vært sint på, er faktisk Regjeringens egen politikk, som medfører nedleggelse av lokalsykehus.

Så langt i denne regjeringsperioden har man nedlagt seks lokalsykehus, og vi vet at det er flere under vurdering, f.eks. både i Kristiansund, Lærdal og Nordfjord. Jeg regner med at både Navarsete og statsministeren selvfølgelig tar et ansvar for dette, som er Regjeringens politikk. Det kan ikke være noen overraskelse, verken for Navarsete eller for statsministeren, at formuleringen om at ingen lokalsykehus skal nedlegges, er tatt ut av oppdragsdokumentet. Det er altså slik at når Regjeringen utformer en politikk, nedfeller man det i dokumenter, i dette tilfellet oppdragsdokumentet, som går til helseforetakene som skal utføre Regjeringens politikk. Jeg antar at oppdragsdokumentet ikke er et uttrykk for helseministerens ønske, men et uttrykk for Regjeringens politikk. Mitt spørsmål da blir: Er denne politikken og det som kommer til uttrykk i oppdragsdokumentet, et uttrykk for Regjeringens politikk i sin helhet, eller er det noen som har tatt dissens, f.eks. Senterpartiet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:48:03]: Det er uttrykk for Regjeringens politikk som vi samlet står bak, og det er også en oppfølging av det som står i Soria Moria-erklæringen. Det som står i Soria Moria-erklæringen, er veldig klart, og det er også fulgt opp overfor helseforetakene. Det som er understreket veldig tydelig i oppdragsdokumentet, er at relevante målsettinger og krav gitt i tidligere oppdragsdokumenter fortsatt er gjeldende. Det ble også sagt i foretaksmøtet at tidligere stilte eierkrav har gyldighet selv om de ikke gjentas i foretaksmøtet. Så det er ingen tvil om at det som tidligere er formidlet, står ved lag. Det er formidlet offentlig, det er formidlet til helseforetakene, og det er formidlet muntlig og skriftlig. Så det er det ingen som er i tvil om.

Det som er nedfelt i Soria Moria-erklæringen, som er gjeldende politikk og Regjeringens plattform, og som er formidlet til helseforetakene, er følgende: Vi skal ikke nedlegge lokalsykehus. Lokalsykehus er viktig. Det gir trygghet, det gir nærhet, og det er viktig. Men det står også i Soria Moria-erklæringen et par andre ting. Det ene som står, er at vi skal se på arbeidsdelingen mellom sykehus. For det er helt avgjørende at vi får en bedre arbeidsdeling

mellom sykehus for å sikre kvalitet. Vi har stadig mer spesialisering, stadig mer høyteknologi, og da greier vi ikke å sikre den kompetansen på alle sykehus, det må spesialisering til. Det er av hensyn til pasientene – at de skal få det best mulige tilbudet. Det er ikke alltid slik at man vil på det nærmeste sykehuset. Man vil på det beste sykehuset. Vi må sikre gode tilbud over hele landet.

Det andre vi sier, er at det skal være nærhet til føde- og akutttilbud, men vi slår ikke fast at det skal være det på alle lokalsykehus.

Det tredje vi sier, og det er viktig, er at i en del situasjoner, f.eks. nå i Østfold, har vi fått i gang en god prosess som gjør at man er blitt enige om å nedlegge noen sykehus og bygge ett sykehus i nærheten av der de andre var før. Jeg er helt sikker på at befolkningen i Fredrikstad er innforstått med at vi skal nedlegge sykehuset i Fredrikstad, bygge et nytt sykehus – jeg tror det er i Sarpsborg kommune, mellom Sarpsborg og Fredrikstad – som dekker det som tidligere lokalsykehus dekket i det området. Det er befolkningen i det området for, og det ivaretar lokalsykehusfunksjonene, selv om det altså ikke fortsetter der det var.

Per Arne Olsen (FrP) [10:50:14]: Jeg takker for svaret. Jeg takker også for bekreftelsen av at Senterpartiet står bak den politikken som har medført nedleggelse av seks lokalsykehus, og at ytterligere er under vurdering.

Jeg har vært inne på at statsministeren har styrt landet fra USA. Han har også forsøkt å styre Senterpartiet, antar jeg, fra USA. Det har han gjort med en nyvinning som heter iPad. Det er ikke helt uten misunnelse at jeg har registrert at statsministeren har det. Jeg ser at det ikke finnes en «app», som kan legges til, som gjør at man kan styre Senterpartiet, men det er heller ikke den store markedsandelen å få på det, sannsynligvis.

Men når han nå har styrt nasjonen og norsk helsepolitikk fra USA med en iPad, og han har fem års erfaring med å styre landet og helsepolitikken sammen med Senterpartiet, har jeg lyst til å stille spørsmålet: Hva har gitt statsministeren de største utfordringene – å styre landet og helsepolitikken, eller å styre Senterpartiet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:51:17]: Jeg styrer landet godt sammen med Senterpartiet. Det gir meg utfordringer og opplevelser hver dag. Det setter jeg pris på. Politikk har en utrolig fascinerende egenskap, nemlig at det hele tiden handler om å jobbe med en gjenstridig virkelighet, der det er ulike standpunkter, ulike erfaringer, og å finne gode løsninger – enten det gjelder ulike partier, ulike distrikter, ulike miljøer og ulike mennesker. Men nettopp det å kunne lage kompromisser og å få til løsninger der man balanserer ulike hensyn, er en av politikkenes beste og viktigste egenskaper. De som greier det, har makt og innflytelse og kan forme framtidens Norge. De som ikke greier det, og som bare rir kjepphester, har liten innflytelse, setter seg utenfor og former ikke framtidens Norge. Så jeg er stolt av at jeg også ved hjelp av ny teknologi finner gode og balanserte løsninger. Jeg kommer til å fortsette å gjøre det.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Kari Kjønås Kjos.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [10:52:32]: Navarsete har de siste ukene hudflettet styrene og ikke minst Senterpartiets egne styrerepresentanter i helseforetakene for deres håndtering av lokalsykehusene. Dette gjør hun til tross for at nedleggelse kommer som en konsekvens av Regjeringens rammer og oppdragsdokumenter vedtatt av Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV i denne sal.

Fremskrittspartiet foreslo i sitt alternative statsbudsjett en økning i rammene for regionale helseforetak på 3 milliarder kr. Ville det vært enklere for Regjeringen om Senterpartiet hadde tatt konsekvensene av sine utspill og i framtiden stemt for Fremskrittspartiets helsepolitikk?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:53:20]: Svaret på det er nei. Fremskrittspartiet legger jo opp til en omfattende privatisering og kommersialisering av norsk helse. Det er ikke bra for pasientene. Det fører til økt sosial ulikhet i helsetilbudet, og ikke minst vil det føre til vesentlig større geografisk ulikhet i helsetilbudene hvis vi slipper markedskreftene løs på det norske helsevesenet.

Det er altså slik at vi står samlet bak de formuleringene som står i vår regjeringsplattform, Soria Moria-erklæringen, der vi sier at lokalsykehus ikke skal nedlegges, men der vi understreker at vi må se på arbeidsdelingen mellom sykehusene. Den prosessen er i gang og kan være krevende og vanskelig, men viktig av hensyn til kvaliteten på sykehusene. Vi sier at vi gjerne ser for oss den type løsning vi har funnet i Østfold, der man nå skal nedlegge noen sykehus for å bygge et stort, nytt og flott som dekker det samme området. Om det er mulig å gjøre tilsvarende andre steder, får vi komme tilbake til.

Presidenten: Bent Høie – til oppfølgingsspørsmål.

Bent Høie (H) [10:54:20]: Jeg er helt enig med statsministeren i at når man vurderer innholdet i sykehusene og arbeidsdelingen mellom sykehusene, må man ta utgangspunkt i kvalitet og hva som er til pasientens beste – ikke hva som er til Senterpartiets beste.

Men skal man ta utgangspunkt i det som er til pasientens beste, vil det også være en fordel at pasienten vet hva som er det beste. I dag holder Regjeringen tilbake informasjon om kvaliteten i våre sykehus. For eksempel i Helse Vest ble det i 2007 utført 34 magekreftoperasjoner på fem sykehus. Ett av sykehusene utførte én magekreftoperasjon – vi vet at den kritiske grensen er ved 13, det er altså 13 ganger mindre enn den kritiske grensen ved å gjennomføre denne type operasjoner. Pasientene får ikke vite hvilke sykehus som gjennomfører kun én magekreftoperasjon eller kun én leverkreftoperasjon.

Vil Arbeiderpartiet og Regjeringen støtte Høyres forslag om at pasienten får vite disse kvalitetstallene, slik at de kan ta bevisste valg og selv få vite hva som er til deres beste?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:55:25]: Jeg kjenner ikke detaljene i det Høyre konkret har foreslått – jeg setter meg gjerne inn i det – men jeg er i hvert fall enig i det som er intensjonen i det representanten Høie nå sier, nemlig at vi trenger mer, bedre og mer tilgjengelig informasjon om kvaliteten ved sykehus.

Det første vi trenger, er at det faktisk lages oversikter, at vi får gode tall. Det har vi hatt i altfor liten grad. Når Regjeringen nå har iverksatt arbeidet med nye helseregistre på en god del områder, er et av formålene å få gode tall. Det er jo egentlig forstemmende hvor lite vi har visst om kvaliteten i norsk helsevesen, og vi trenger systematiske tall om det. Jeg er opptatt av at det skal kunne brukes, slik at også pasienter får tilgang til denne informasjonen. Jeg er opptatt av at vi skal ha fritt sykehusvalg. Jeg er opptatt av at vi også skal ta konsekvensen av det, for det er helt klart at noen steder er det for få gjennomførte operasjoner, og dermed blir kvaliteten og miljøet for dårlig. Så det handler ikke om nedleggelse av lokalsykehus, men det handler om arbeidsdeling og spesialisering slik at kvaliteten blir god, og at vi får god informasjon.

Presidenten: Dagfinn Høybråten – til oppfølgingsspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:56:36]: Vi har nå fått en studie i hvordan det går an å snakke seg rundt fakta. Hvis man definerer et sykehus slik som Helse Sør-Øst gjør, nemlig en samling bygninger der det drives spesialisthelsetjeneste, kan man jo tømme disse bygningene for det aller meste og fortsatt kalle det et sykehus. Da kan man få det til å se ut slik som statsministeren nå får det til å se ut, nemlig at Regjeringen ikke har lagt ned lokalsykehus og kommer ikke til å legge ned noe lokalsykehus. Men sannheten er noe helt annet. Jeg tror ikke vi er kommet nærmere i denne spørretimen enn det forfatteren Karsten Alnæs i en meget leseverdige artikkel i Aftenposten har kalt «Stoltenbergs tåketale».

Jeg synes at Regjeringen skulle ta ansvar for de lokalsykehusene som er lagt ned i den perioden man har regjert, og ta ansvar for at de lokale og regionale helseforetakene faktisk arbeider med planer om å tømme lokalsykehus for akutt- og fødefunksjoner i en slik grad at de knapt kan kalles sykehus.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:57:45]: Jeg fastholder at det vi f.eks. gjør i Østfold, hvor vi har planer om å bygge et nytt sykehus, ikke i Fredrikstad, men i nabokommunen Sarpsborg, og noen kan kanskje hevde at det er å nedlegge et lokalsykehus, er riktig å gjøre for å gi et bedre tilbud til befolkningen i Sarpsborg, Fredrikstad og i andre deler av Østfold. Så kan man gjerne påstå at det er å nedlegge et lokalsykehus. Jeg er uenig i det. Jeg mener at selv om vi legger det i en annen kommune, blir det et bedre tilbud også for befolkningen i Fredrikstad.

For det andre er det Stortinget som har bedt oss – og det er jeg helt enig med Stortinget i – om å gjennomgå fødetilbudet for å sikre kvalitet. For det er et problem noen steder at det er for få fødsler slik at kvaliteten på tilbudet

er for dårlig. Det handler ikke om å nedlegge lokalsykehus, det handler ikke først og fremst om å spare penger, men det handler om å sikre god kvalitet på fødetilbudet. Hvis det er alvor, enten det nå er hjerteproblemer eller en vanskelig fødsel, er det ikke alltid slik at man skal på det nærmeste sykehuset, man skal på det *beste* sykehuset. Det er det vi er opptatt av å sikre over hele landet.

Presidenten: Vi går videre til neste og siste hovedspørsmål.

Trond Helleland (H) [10:59:02]: Som vi nettopp har hørt, raser det mange debatter for tiden. De fleste foregår i og mellom regjeringspartiene, og særlig Senterpartiet opptrer som en uberegnelig askesky – den ene dagen her, den andre dagen der.

Den nye offensiven fra Senterpartiet etter over fire år i regjeringskontoret er å angripe Oslo-makta. I går skrev Liv Signe Navarsete i VG:

«Meir enn fire år rundt Kongens bord, har gjeve meg innsyn i nokre av desse haldningane. Sett på spissen kan det verke som om mange av dei som har makt og påverknad i Oslo ikkje forstår og kjenner geografi og næringsstruktur i Noreg. Då skjønar dei heller ikkje kva som er styrken og krafta i landet.»

Regjeringen har jo i Soria Moria II skissert hva den ønsker å gjøre. Ved f.eks. etablering av nye statlige virksomheter skal det legges til grunn at disse skal lokaliseres utenfor Oslo, og at det f.eks. skal foretas en ekstern gjennomgang for å fremme konkrete forslag til tiltak for å sikre at kompetansearbeidsplasser og nye statlige arbeidsplasser spres utover landet.

For meg framstår det litt uklart hvorvidt statsråd Navarsetes motmakturné er i regi av Senterpartiet eller av Regjeringen. På Kommunaldepartementets hjemmeside er turneen behørig presentert, mens Navarsete i går i Politisk kvarter sa at dette var et tiltak i regi av Senterpartiet. Uansett: Turnévirkningskraften tar tydeligvis tid, for kommunalministeren har bare presentert Stortinget for *to* ubetydelige saker siden den nye regjeringen kom på plass i oktober. Så viljen til å klå Oslo-makta har så langt gitt seg få konkrete utslag.

Men hvem er det Navarsete angriper? Jo, det er egentlig sin egen regjering, en regjering ledet av Jens Stoltenberg. Navarsete mener altså, med egne ord, å ha fått innsyn i noen av de holdningene som rår – at de som har makt og påvirkning, ikke forstår og kjenner geografi og næringsstruktur i Norge. Det er en knusende dom over Regjeringens politikk. Når Navarsete føler slik avmakt over arrogante Oslo-folk, er det nærliggende å spørre: Føler statsministeren seg truffet av Navarsetes kampanje?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:01:09]: Jeg mener det er viktig at vi har en debatt om makt og fordeling av makt. Makt er ikke jevnt fordelt utover landet og mellom ulike grupper. Det er store sosiale forskjeller knyttet til hvem som har makt, og hvem som utøver makt. Det er store forskjeller knyttet til f.eks. utdanning, men det er også forskjeller knyttet til geografi. Jeg mener det

er bra og viktig at det er oppmerksomhet rundt alt dette. Men som statsråd Navarsete selv har understreket, kan det være langt til makten, enten man holder til i Groruddalen eller man holder til i Gudbrandsdalen. Det avgjørende er at for mange mennesker er det lang avstand til makt, og oppmerksomhet og diskusjon rundt det er viktig.

Dette handler jo ikke om at vi skal svekke Oslo som et sted der man bor og arbeider – denne regjeringen har lagt fram en hovedstadsmelding, som nettopp understreker hovedstadens viktige funksjon – men det handler om å utvikle miljøer og kompetanse også utenfor Oslo. Regjeringen står bak ønsket om å utvikle kompetansearbeidsplasser over hele landet. Det vil være bra for distriktene, og jeg mener også at det vil være bra for Oslo og hele landet. Så det er «By og land, hand i hand», som er et godt gammelt slagord fra 1930-tallet da vi inngikk bondeforliket, som nå videreføres i denne regjeringen. Og det ønsker vi mer av, i dialog med hele landet.

Trond Helleland (H) [11:02:35]: Det er bra at det er «by og land, hand i hand» og ikke «by og land, mann mot mann». Et av de områdene hvor i hvert fall Høyre – og jeg tror også Senterpartiet – er veldig opptatt av å spre makt, er: å gi kommuner, gi grunneiere større makt over egne arealer, egen eiendom. Det er jo riktig at ikke all makt sitter i Oslo. Direktoratet for naturforvaltning er i Trondheim, og direktøren har ifølge Trønder-Avisa 28. november 2008 uttalt at lokal forvaltning ikke fungerer, at kommunene tøyer reglene så langt at det strider mot nasjonal politikk, og at mange kommuner har hatt en agenda med å omgå norske lover og regler.

Er statsministeren enig med direktøren for Direktoratet for naturforvaltning i denne beskrivelsen av våre mange tusen folkevalgte i kommunene?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:03:28]: Jeg tror ikke jeg skal begynne å kommentere hva enkeltdirektører sier, når jeg ikke kjenner sammenhengen og hva de faktisk sikter til. Det jeg er opptatt av, er at vi skal ha lokalt folkestyre, at kommunene skal ha makt. Samtidig mener jeg – som alle andre partier her på Stortinget – at vi er nødt til å ha nasjonale retningslinjer, nasjonale rammer for det, og vi har direktorater som forvalter og påser at de følges opp. Blant de tingene som er viktige i en diskusjon om makt, viktig i en diskusjon om motmakt, er nettopp å se om direktorater har for mye makt, og om vi har god nok styring med direktoratene. Så det understreker i og for seg bare betydningen av at vi har en løpende debatt om makt, utøving av makt og fordeling av makt.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to tillegsspørsmål – først Anders B. Werp.

Anders B. Werp (H) [11:04:21]: Statsministeren understreker betydningen av det lokale selvstyre. Da er det viktig at kommunene har hånd om, eller i hvert fall i stor grad oversikt over, den lokale verdiskapningen slik at den kan tilbakeføres til lokalsamfunnet, og at kommunene har råderett over egne arealer. Men denne regjeringen har jo

fjernet kommunenes selskapsskatt. Og de har i tillegg innført en ny plan- og bygningslov som flytter råderetten over arealene oppover i forvaltningen. På hvilke måter styrkes det lokale selvstyret når Regjeringen på denne måten fratår kommunene råderett over både verdiskaping og arealer?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:05:06]: For det første er det slik at det viktigste bidraget til lokalt selvstyre de siste årene har vært at kommunene har fått vesentlig økte økonomiske rammer, slik at de faktisk kan gjøre valg og gjøre det de ønsker, nemlig å investere, ruste opp velferden. Det har bidratt til økt lokal handlefrihet i forhold til den gang stramme økonomiske rammer tvang kommunene til nedskjæringer og det var for lite penger i kommunesektoren.

Det andre som er viktig når det gjelder lokalt selvstyre, er at vi faktisk har kommuner som har makt og myndighet. Det vi har ønsket å gjøre, er å gi dem større frihet innenfor utvidede rammer. En av de kanskje viktigste tingene vi nå gjør, den største omleggingen fra øremerkede til frie midler, er å innlemme barnehagetilskuddet. Det tror jeg er 25–26 milliarder kr, iallfall et veldig stort beløp, det største som noensinne innlemmes, og som gjør at kommunene reelt sett får større makt. Så det er på mange ulike områder vi skal bidra til at kommunene får makt, men vi skal altså beholde nasjonal styring med de viktigste rammene.

Per Sandberg (FrP) [11:06:20]: Jeg ble ikke helt klar over statsministerens svar i første runde på hvorvidt Senterpartiets reisekampanje når det gjaldt Oslo-makta, var forankret i Regjeringen, eller hvorvidt det var Senterpartiets eget opplegg og egen turné. Så det vil jeg gjerne at statsministeren er mer konkret på. Og jeg kan jo gjerne også utfordre statsministeren på hvorvidt dette – hvis det er slik at det er forankret i Regjeringen – nærmest er en erkjennelse av at denne regjeringen gjennom fire år har fratatt distriktene makt. Én ting er å overføre penger til kommunene, men nå bruker man plan- og bygningslov og arealforvaltning og strammer inn på alle disse områdene med fredning, vern og styrker fylkeskommunen i forhold til primærkommunen – fylkesmannen får strengere instruksjoner til å stramme inn kommunenes selvråderett. Er det et resultat av det når Senterpartiet nå reiser ut og taler med to tunger i forhold til Regjeringens mislykkede distriktpolitikk?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:07:30]: Det er kommunalministeren som har hatt disse møtene, de er arrangert i regi av Kommunaldepartementet. Alt det kommunalministeren gjør, gjør hun selvsagt på vegne av Regjeringen. Det gjelder alle statsråder, det er helt åpenbart. Så kan det selvfølgelig være slik at Senterpartiet og hvert enkelt parti kan ha sine egne meninger – men når Regjeringen trekker konklusjoner, når Regjeringen mener noe, er det en samlet regjering som trekker de konklusjonene og legger fram de ulike forslagene.

Så er det slik at denne regjeringen har overført makt. For eksempel var den reformen vi gjennomførte i forrige periode, da vi overførte en god del makt fra stat-

lig til fylkeskommunal myndighet – f.eks. når det gjaldt øvrige riksveier – en betydelig overføring, både av penger, midler og ansvar for en viktig del av samferdselssektoren. Innovasjonspolitikken, næringsutviklingspolitikken har fylkeskommunene, valgte organer, fått vesentlig større innflytelse over enn tidligere. Jeg nevnte også et par andre eksempler, f.eks. er barnehagesektoren nå innlemmet i de frie midlene. Men vi lever i et evig dilemma mellom ønsket om nasjonal styring av hovedlinjene i politikken og lokalt styre, og det dilemmaet vil vi aldri endelig løse.

Presidenten: Den muntlige spørretimen nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikten som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringene i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmålene 1 og 3 og spørsmålene 2 og 4, fra henholdsvis representantene Svein Harberg og Elisabeth Aspaker til kunnskapsministeren, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart etter spørsmål 18, dvs. til slutt i spørretimen.

Spørsmål 5, fra representanten Torbjørn Røe Isaksen til utenriksministeren, er overført til justisministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra justisministeren blir spørsmålet flyttet og besvart før spørsmål 12, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 8, fra representanten Arne Sortevik til samferdselsministeren, bortfaller, da spørteren ikke er til stede.

Presidenten: Vi går da rett til spørsmål 6.

S p ø r s m å l 6

Gunnar Gundersen (H) [11:09:17]: Jeg vil gjerne få stille følgende spørsmål til finansministeren:

«Finanstilsynet kom i mars med retningslinjer for finansiering av boligkjøp. Lån skal ikke overstige 90 pst. av boligens verdi. 70 pst. av de under 35 år låner mer enn 80 pst. av boligverdien, 25 pst. mer enn 100 pst. Kravene kan gi som resultat at mange unge stenges ute fra å etablere egen bolig. BSU-ordningen er svært treffsikker inn mot ungdom og bolig.

Finansministeren liker «peng på bok», vil han forbedre BSU slik at ordningen gir ungdom mulighet til å spare nok «peng på bok» til å kunne innfri egenkapitalkravet?»

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:10:05]: Regjeringen ønsker å legge til rette for at unge skal kunne få kjøpt egen

bolig, og Regjeringens politikk for en stabil økonomisk utvikling som sikrer høy sysselsetting og unngår unødige høye renter, vil ha positive virkninger overfor unges muligheter til å etablere seg med egen bolig. Regjeringen satser dessuten på ulike låne- og tilskuddsordninger, gjennom Husbanken og kommunene. Etter forslag fra Regjeringen ble BSU-ordningen utvidet i 2009. Maksimalt årlig sparebeløp ble utvidet fra 15 000 kr til 20 000 kr, mens maksimalt samlet sparebeløp ble økt fra 100 000 kr til 150 000 kr. Satsen for skattefradraget er 20 pst. Om BSU-ordningen skal utvides ytterligere, er et budsjettspørsmål som vi må komme tilbake til i forbindelse med den vanlige budsjettprosessen.

Akhtar Chaudhry hadde her overtatt presidentplassen.

Gunnar Gundersen (H) [11:11:05]: Jeg takker for svaret, selv om det ikke inneholdt så veldig mange signaler.

Jeg tror statsråden og jeg er veldig enige om at det er fornuftig med et egenkapitalkrav når en skal kjøpe bolig, det vil stabilisere boligmarkedet og skape et mye sunnere marked. Etter de forbedringene statsråden var inne på, har Høyre foreslått ytterligere forbedringer ved at vi i forrige statsbudsjett foreslo at taket skulle heves.

Det var i mars Finanstilsynet kom med disse retningslinjene. Det er da viktig å få ut noen signaler til ungdom om hvordan man vil gjøre det mulig for de fleste å spare et stort nok beløp til en fornuftig førstegangsbolig. Der har vi – som også finansministeren var inne på – årlig sparebeløp, maksbeløpet og eventuelt alder som man kan gå inn og se på. Jeg er fullstendig klar over at dette er budsjettspørsmål, men jeg hadde håpet på signaler om at man vil komme inn på denne type spørsmål.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:12:07]: Vi hadde jo en omfattende diskusjon for to dager siden om sparing, i en interpellasjon fra representanten Sanner. Jeg deler synspunktene til representanten Gundersen; at det er viktig at ungdom skal kunne spare til egen bolig, og at det er viktig å ha en egenkapital i bunnen når en skal kjøpe seg bolig. For det å belåne 100 pst. kan for mange være en risikosport – for å bruke det uttrykket. Men som sagt, å gi konkrete signaler om hva en tenker seg med ordningen, får vi vente med til begynnelsen av oktober.

Gunnar Gundersen (H) [11:12:47]: Nå kommer jo revidert før det, så det er jo muligheter til å gi noen signaler der. Men den debatten vi hadde i Stortinget for to dager siden, var ganske avslørende, for den viste en betydelig motsetning i Regjeringen: Arbeiderpartiets representant var skeptisk til BSU, mens Senterpartiets representant var veldig positiv. Jeg håper jo at finansministeren legger litt tyngde bak begrepet «peng på bok», og får hele Regjeringen til å forstå at det å ikke utestenge unge fra boligmarkedet er ganske viktig. Å investere i bolig er den viktigste måten for nordmenn å spare på – og i og for seg viktig for etablering av den velstanden vi alle har. Der-

med er det nå uhyre viktig å ha fokus på førstegangsetablerernes mulighet til å spare opp den egenkapital som er nødvendig.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:13:39]: Jada, det å ha «peng på bok» er fornuftig – enten en har BSU-ordning eller ikke. Det er nok en bred oppfatning i Regjeringen at BSU-ordningen er en god ordning, og det ligger for så vidt i det faktum at en for ett år siden, altså fra 2009, foreslo å bedre ordningen slik den er i dag. Så får framtiden vise om det blir ytterligere forbedringer.

Spørsmål 7

Gunnar Gundersen (H) [11:14:13]: Da vil jeg få rette nok et spørsmål til finansministeren:

«Kildeskatten er et meget hett tema hos mange av dem som berøres. Klagestormen har vært sterk og vedvarende. Mange utenlandspensjonister har kommet i en svært vanskelig livssituasjon grunnet dobbelt beskatning og vansker med å framskaffe dokumentasjon. For mange er det helsemessige årsaker til flyttingen, og ikke skatteflukt. Allikevel kan en få inntrykk av at de behandles som skatteflyktninger.

Hva er grunnen til at statsråden ikke foretar seg noe når en åpenbart har forberedt kildeskatten for dårlig?»

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:14:53]: Jeg deler nok ikke helt forutsetningen for spørsmålet. Det har riktignok vært et jevnt sig av henvendelser om den innførte kildeskatten, men de har delvis knyttet seg til ulike ting: informasjonsbehov, uenighet i selve saken og problemer enkelte har hatt med å skaffe seg dokumentasjon for å oppnå trekk eller fritak.

Jeg har lyst til å understreke at de aktuelle pensjonistene ikke blir behandlet som skatteflyktninger. Begrunnelsen for å innføre kildeskatt var tredelt. Det ene var å sikre skattefundamentet mot urimelig uthuling. Det andre var å sikre likebehandling av bosatte og ikke bosatte pensjonister i Norge. Det tredje var å sikre sammenhengen mellom finansiering av pensjon og beskatning av pensjon. Når en først har vedtatt regler, betyr det at den enkelte selvsagt må dokumentere sin skattemessige stilling.

Kildeskatten gjelder bare dem som har emigrert fra Norge i henhold til skatteloven. De som har bosatt seg i utlandet, men som fortsatt er skattemessig bosatt i Norge etter skatteloven, skatter hit innenfor eventuelle skattebegrensningsregler som vi har i dag. Klager som vi har fått over det systemet, har ingen ting med innføring av kildeskatten å gjøre.

Så er det slik at reglene om kildeskatt på pensjoner har gjennomgått en grundig forberedelse, utredning og høring, og har jevnlig blitt omtalt i media. Saken har vært omtalt siden 2004, og forslaget var på en bred høring i forbindelse med et høringsnotat i 2007. En lang rekke organisasjoner som deltok i høringen, var faktisk positive til innføring av kildeskatt. Så det har vært en lang forberedelse før selve vedtaket ble gjort i Stortinget.

Når det gjelder informasjon, er det i tillegg til den nevnte medieomtalen gitt omfattende individuell og generell informasjon fra Skattedirektoratet og Finansdepartementet på de aktuelle hjemmesider, i brev til den enkelte pensjonsmottaker og som svar på henvendelser.

Min oppfatning er at en har utvist en ganske stor aktivitet i forhold til både å informere om og bidra til en god og smidig innføring av kildeskatten.

Når det gjelder skatteetatens kapasitet til å behandle den enkelte sak, har jeg nå tatt grep for å effektivisere behandlingen, og en har samlet det ved ett skattekontor, i Skatt nord. Den konkrete pågangen fra skattytere ved årsskiftet 2009–2010 har gjort at saksbehandlingen har tatt litt lengre tid, men jeg har tillit til at dette problemet nå vil gå over, at det er et forbigående problem.

Det må legges til grunn at en person som anses bosatt i en annen stat, har kontakt med skattemyndighetene i vedkommende stat, slik at en kan få den aktuelle dokumentasjon. På dette punktet har departementet fått mange henvendelser. Som en følge av det, bl.a. i forhold til Spania, tok departementet et initiativ til et møte med spanske skattemyndigheter. Det viste seg at den nødvendige dokumentasjon i de aller fleste tilfellene var enkel å innhente for dem som har opptrådt som skattemessig bosatt f.eks. i Spania. At de som ikke har oppfylt sine skatteforpliktelser overfor Spania, ikke får dokumentasjon, er nettopp meningen med et slikt krav.

At det er misnøye med innføring av en ny skatt, er nok noe vi må leve med. Noen vil mene at skatten er urettferdig, mens andre selvsagt mener at skatten er riktig og rettferdig. For øvrig mener jeg, som jeg sa tidligere i mitt svar, at innføringen av selve kildeskatten er godt forberedt, og det er gitt gode opplysninger om saken.

Gunnar Gundersen (H) [11:11:22]: Jeg takker for svaret.

Det er ikke overraskende når det gjelder beskrivelsen, det var det ikke under behandlingen heller. Da mente en samlet opposisjon at saken skulle sendes tilbake på grunn av dårlige forberedelser, og de organisasjonene som kan noe om dette, var også entydige på det.

I Skattedirektoratets eget internblad står det at brevordneren til en av saksbehandlerne knakk sammen ganske fort etter at saken kom, og man sier at man hadde regnet med at mer var avklart før det braket løs. Så jeg tror man skal være ganske ydmyk. Alle kan gjøre en dårlig jobb, men det blir litt ille når man ikke kan innrømme det. Dette går faktisk ut over en god del svake personer som har flyttet utenlands av helsemessige årsaker, absolutt ikke skattemessige. De sparer til dels Norge for ganske betydelige utgifter. Det at de fleste gir opp etter hvert, rettferdiggjør ikke at man ikke ser på de spesielle utslagene som innføringen her har gitt.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:12:30]: Jeg tror en må skille to ting i denne saken. Det ene er selvsagt den generelle misnøyen som mange vil ha over at det faktisk er innført en slik skatt, det vil det alltid være. Så kan det godt hende at en ikke har hatt rask nok saksbehandling. Det lig-

ger for så vidt også i mitt svar, ved at en nå har konsentrert behandlingen av slike saker til ett skattekontor, og at det kanskje i en periode har vært satt på for få ressurser. Men alt i alt mener jeg at dette er en sak som det har vært godt informert om. Og det faktum at man har tatt kontakt, særlig med skattemyndigheten i Spania, viser jo at en er opptatt av å få til en smidig innføring av denne skatten.

En skal alltid være åpen for å gjøre ting bedre, og det kan godt hende at det er ting vi kan lære av denne saken i forhold til informasjon og annet. Men at kildeskatten har kommet for å bli, tror jeg er et faktum som ligger der, med mindre et annet flertall i Stortinget skulle finne på å avskaffe den.

Gunnar Gundersen (H) [11:13:35]: Det er heller ikke tema; det er det vel ingen som har diskutert.

Poenget er å få en skikkelig behandling av dem som blir rammet av dette, og at det gis gode muligheter for dokumentasjon. Statsråden var selv inne på aktuell dokumentasjon. Jeg har ett eksempel, fra en som har flyttet til et helt annet land enn de mest kjente, men et land vi har skatteavtale med. Han skal ikke betale skatt i henhold til skatteavtalen med det landet han bor i, ergo får han heller ikke den dokumentasjonen han skal ha. Reaksjonen fra skatteetaten er da at han må få en attest på at han ikke får attest. Det er det ikke enkelt å framføre på et språk man ikke kan, og hvor saksbehandler antakelig heller ikke kan engelsk.

Så igjen: Denne saken er for dårlig forberedt, den er blitt innført veldig raskt. Mange sitter med betydelige problemer, og for en del er det så ille at man ikke har nødvendige penger å leve av. Det bør statsråden ta på alvor.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:22:07]: Det er ikke mulig for meg å kommentere det enkelttilfellet som representanten Gundersen tar opp, men det er klart at hvis det er mange tilfeller av den typen, bør vedkommende ta kontakt med norske skattemyndigheter. Da legger jeg til grunn at vedkommende vil få den hjelpen som er nødvendig for å kunne skaffe seg den typen dokumentasjon. For det er en viktig del av selve kildeskatten at har man dokumentasjon på at man ikke skal betale skatt, så faller skatteplikten bort. En bør ta dette opp med Skattedirektoratet, slik at de er obs dersom det skulle komme den typen tilfeller, og slik at en kan få den hjelpen som en har krav på, og folk kan føle at de får en god behandling av norske skattemyndigheter.

Spørsmål 8

Fra representanten Arne Sortevik til samferdselsministeren:

«Transportkomiteen har nylig besøkt Østfold og Akershus. Blant viktige inntrykk er dokumenterte behov for veibygging og utbygging av kollektivtilbudet, men manglende finansielle muligheter. Fylkeskommuner over hele landet har fått utvidet veiansvar, men samtidig overtatt veier med stort vedlikeholdsetterslep. Mange av fylkes-

kommunene har også stort behov for bygging og drift av moderne kollektivnett som krever omfattende investering og økte driftsmidler.

Hva gjør statsråden for å skaffe bærekraftig finansiering?»

Presidenten: Dette spørsmålet bortfaller, da spørteren ikke er til stede.

Spørsmål 9

Jan Tore Sanner (H) [11:23:07]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 846 den 19. mars 2010 om manglende forutsigbarhet for private rehabiliteringsinstitusjoner som Godthaab. I svaret skriver statsråden: «Det er viktig at private leverandører av helse-tjenester opplever størst mulig grad av forutsigbarhet og langsiktighet i relasjonen til det regionale helseforetaket.» Likevel sitter statsråden stille og ser at det går måneder ut i det nye året uten at det inngås ny avtale.

Hva vil statsråden gjøre for å unngå tilsvarende situasjoner som rammer pasienter og ansatte?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen: Som det ble vist til i svaret på spørsmål nr. 846 til skriftlig besvarelse, hadde Godthaab Helse og Rehabilitering to avtaler med Helse Sør-Øst – én ordinær avtale innenfor fagområdet rehabilitering og én avtale innenfor ordningen Raskere tilbake. Tilsvarende gjelder for mange private opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner.

Når representanten Jan Tore Sanner viser til at «det går måneder ut i det nye året uten at det inngås ny avtale», gjelder det avtale under ordningen Raskere tilbake. Den ordinære avtalen, som er den største, har det ikke vært forhandlinger om nå. Avtalen med Godthaab Helse og Rehabilitering innen ordningen Raskere tilbake ble inngått i 2007. Det ble inngått en tilleggsavtale i 2008, som også gjelder for 2009. Helse Sør-Øst har opplyst at de gjeldende avtalene ikke ga anledning til videre forlengelse.

Midlene under ordningen Raskere tilbake bevilges hvert år. Fordelingen av bevilgningen mellom Arbeidsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet blir vurdert i samarbeid med partene i arbeidslivet. Tildeling av midler til det enkelte regionale helseforetak for 2010 ble gitt i oppdragsdokumentet i 2010. Helse Sør-Øst har opplyst at prosessen med anskaffelser blir gjennomført så raskt som mulig. De aktuelle institusjonene, herunder Godthaab Helse og Rehabilitering, har fått tilbud. Det vil bli inngått nye avtaler for 2010, med mulighet for forlengelse i inntil to år. Som helse- og omsorgsminister kan jeg ikke gripe inn i avtaleprosessen mellom de regionale helseforetakene og institusjonene, men jeg mener det er viktig at de regionale helseforetakene bidrar til så stor grad av forutsigbarhet som mulig overfor disse institusjonene.

Problemstillingen som reises, gjelder ordningen Raskere tilbake og tilleggsavtaler innen denne ordningen som ikke gir anledning til ytterligere forlengelse. Jeg vil

følge nøye med på utviklingen med ordningen Raskere tilbake.

Jan Tore Sanner (H) [11:26:08]: Jeg er litt overrasket over svaret, fordi helse- og omsorgsministeren i svarbrevet til meg understreket at hun var opptatt av forutsigbarhet og langsiktighet for de private institusjonene.

Disse institusjonene opplever alt annet enn forutsigbarhet. De opplever korte frister når det gjelder klagebehandling. De opplever å få tilbud om ting de ikke har søkt om, og ikke svar på det de har søkt om, samtidig som det er stor forskjell på hvordan de regionale helseforetakene har forholdt seg til de private institusjonene når det gjelder Raskere tilbake.

Det er riktig at Helse Sør-Øst har valgt anbud. Helse Vest har prolongert avtalen fra 2009. Helse Midt-Norge har lagt noe ut på anbud, og Helse Nord har prolongert avtalen. Hele dette systemet er modent for ny vurdering, og jeg vil be helseministeren om å vurdere det forslaget Høyre tidligere har fremsatt, nemlig at det er HELFO som får ansvaret for å bestille slike avtaler med private.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:27:30]: Jeg kan veldig godt forstå at det kan oppleves veldig uforutsigbart med ordningen Raskere tilbake. Det har vært en ordning som man har hatt fra år til år, og som har vært basert på nye anbud, fordi det har vært en tidsbegrenset avtale. Men den generelle avtalen mellom helseforetaket og rehabiliteringsinstitusjonen er jo forutsigbar, fordi den går over flere år; man inngår en avtale som skal gjelde i flere år.

Vi vil gå igjennom ordningen Raskere tilbake, og det skal foreligge en evaluering her i løpet av mai måned. Så får vi se om det er så stor forskjell også mellom de ulike helseforetakene. Vi er opptatt av rehabilitering og av at det skal være forutsigbarhet for de institusjonene som tilbyr det.

Jan Tore Sanner (H) [11:28:31]: I dette svaret opplever jeg nok en noe større imøtekommenhet. Nå er det også en generell misnøye hos mange av de private institusjonene – man har opplevd en innstramning under den sittende regjering.

Jeg registrerer at statsråden sier at hun kan forstå at Raskere tilbake-håndteringen oppleves som uforutsigbar. Da forutsetter jeg at det er på plass et nytt og mer forutsigbart regime før vi går inn i et nytt år. For det er jo slik at vi behandler og vedtar budsjettet om høsten. Da bør det ikke gå både to og tre måneder før institusjonene får dette avklart. Når institusjonene attpåtil opplever bare noen dagers klagefrist, er det alt annet enn forutsigbart.

Men la meg gjenta spørsmålet som gjelder HELFO. Vi hadde tidligere, under Høyres regjeringssperiode, et greit system, som ble oppfattet som både forutsigbart og godt av institusjonene, nemlig at HELFO bestiller, og at institusjonene utfører. Vil dette bli vurdert av statsråden?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:29:40]: Det er ikke planer om å endre det at det er de regionale

helseforetakene som skal ha ansvaret for avtalene med den enkelte institusjon. Slik har det vært, og slik vil det være.

Vi må skille de to ordningene. Det dreier seg om den store rammeavtalen for rehabiliteringsinstitusjoner, oppreningsinstitusjoner, og for behandling der, som går over flere år, og Raskere tilbake, som er en avtale mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeidsdepartementet, og som også partene i arbeidslivet fremforhandler på en annen måte enn den generelle avtalen, som gjelder over flere år. Jeg opplever kanskje at det er en blanding av de to.

Spørsmål 10

Bent Høie (H) [11:30:47]: «14. april la Helsedirektoratet fram rapporten «Et trygt fødetilbud - Forslag til kvalitetskrav for fødeinstitusjoner». Samtidig er det en prosess i flere regionale helseforetak knyttet til å gjøre endringer i fødetilbudene. Gjennom media er det kommet frem at noen av endringene ikke er akseptable for Regjeringen, og at disse signalene skal påvirke helseforetakenes avgjørelser.

Hvem mener statsråden da i tilfelle er ansvarlig for at tilbudet er faglig forsvarlig og kan stilles til ansvar ved skader?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:31:23]: Ved behandlingen av St.meld. nr. 12 for 2008–2009 En gledelig begivenhet sluttet Stortinget seg til Regjeringens forslag om at regionale helseforetak skal utarbeide helhetlige og flerårige regionale planer for fødetilbudet, i samarbeid med berørte kommuner. Planene skal legges til grunn for det fremtidige fødselstilbudet. Jeg har utsatt fristen for de regionale helseforetakene til 1. oktober for å sikre lokal forankring og at planene er i samsvar med Regjeringens politikk. Lokale prosesser må ha bred deltakelse fra brukere, ansattes representanter og lokale politiske myndigheter sammen med berørte kommuner. Stortinget er flere ganger gjort oppmerksom på at det ikke skal gjøres endringer i fødestrukturen før disse planene foreligger.

En arbeidsgruppe har utarbeidet forslag til kvalitetskrav til fødeinstitusjoner, og Helsedirektoratet sendte rapporten på høring i forrige uke, med høringsfrist først i juni. Det faglige innholdet og høringsinnspillene vil danne grunnlag for å utarbeide nasjonale retningslinjer for fødselsområdet.

Rapporten inneholder forslag om å nedlegge tre forsterkede fødestuer. Dette er fødestuer drevet av jordmødre med kirurg eller gynekolog i beredskap for hastekeisersnitt. Jeg har ikke tatt stilling til disse forslagene. Det er de aktuelle regionale helseforetakene som må vurdere disse forslagene ved utarbeidelse av de regionale planene.

Det enkelte helseforetak, som består av ett eller flere sykehus, har lovpålagt ansvar for den utøvende virksomheten og for å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester. Helseforetakene er egne rettssubjekter og er både faglig og økonomisk ansvarlig for sin egen virksomhet. Helseforetakene er ansvarlig for å organisere virksomheten slik at helsetjenestene som ytes, er forsvarlige.

Norsk pasientskadeerstatning er erstatningsansvarlig for pasientskader.

Dersom skaden ikke skyldes en systemfeil, men at helsepersonell ikke har utført sitt arbeid i samsvar med kravene til faglig forsvarlighet i helsepersonelloven, kan også det enkelte helsepersonell bli ansvarlig.

Regionale helseforetak har overordnet ansvar for å planlegge og å legge til rette for spesialisthelsetjenester. Derfor er det viktig at planene som de regionale helseforetakene nå utarbeider, legger vekt på geografi, kommunikasjonsmuligheter, struktur for lokale jordmortjenester og følgetjenester.

Bent Høie (H) [11:33:55]: Betyr det at hvis et av de regionale helseforetakene i forbindelse med disse planene foreslår å legge ned en av disse forsterkede fødestuene fordi de mener at det er det mest faglig forsvarlige, så er det uaktuelt for denne helseministeren og denne regjeringen å gripe inn i det, så lenge det er godt faglig begrunnet?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:34:20]: Den prosessen som nå går ute i noen helseregioner, går jo på bakgrunn av den meldingen som ble behandlet av Stortinget i fjor. Det som er veldig tydelig der, er at det skal være et arbeid som skjer med god forankring i lokale myndigheter, at det skal være gode prosesser for det. Når disse endelig går inn til de regionale helseforetakene, og jeg får dem på mitt bord, vil jeg foreta en total vurdering av det som måtte foreligge.

Men det er jo ikke slik at det bare er ett svar her. Det kan være spørsmål om å forsterke noen steder, eller det kan være spørsmål om å endre organiseringen av tilbudet.

Bent Høie (H) [11:35:12]: I 2007 la Nasjonalt råd for fødselsomsorg ned sitt arbeid i protest mot daværende helseminister fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, fordi den daværende regjeringen, etter initiativ fra den statsråden som nå har engasjert seg i saken, stoppet nedleggelse av et fødetilbud som Nasjonalt råd for fødselsomsorg mente var uforsvarlig. Hvis denne statsråden i den prosessen som nå er i gang, f.eks. får en sak på bordet fra et av helseforetakene som innebærer nedleggelse av et slikt tilbud, overprøver det forslaget, mener statsråden at det er statsråden eller helseforetaket som har det faglige ansvaret for tilbudet?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:35:57]: Det skal ikke være noen tvil om at vi må lytte til faglige råd. Det er jo derfor hele dette arbeidet er satt i gang. Stortinget har også sluttet seg til Regjeringens forslag om å utarbeide regionale planer for fødetilbudet, ut fra at det var en diskusjon om hvorvidt kvaliteten var god nok rundt omkring. Da er det viktig at vi går igjennom det, og at vi også vurderer fra sted til sted om det er riktig å ha dette organisert slik som i dag.

Så er det også slik at jeg er veldig opptatt av kvalitet i tilbudet til de fødende og til andre pasientgrupper. Vi må innrette helsetjenesten slik at kvaliteten ivaretas i hele landet.

Spørsmål 11

Sonja Irene Sjøli (H) [11:37:01]: Jeg vil gjerne stille et spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Pasienter med hjerteflimmer opplever i dag to–tre års ventetid for ablasjonsbehandling i alle helseregioner. Feiringklinikken kan tilby slik behandling, noe Helse Sør-Øst på vegne av helseregionene har avvist. Helseøkonomiforvaltningen har imidlertid inngått avtale om kjøp av 100 behandlingssplasser for arytmi-pasientene ved et privat sykehus i Danmark.

Mener statsråden det er fornuftig at arytmi-pasienter må vente i årevis på behandling for deretter å sendes til Danmark, fremfor at de gis rask behandling ved Feiringklinikken?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:37:42]: Jeg deler representantens bekymring når det gjelder ventetid for hjerteflimmerpasienter som har behov for ablasjonsbehandling. Ventetiden er uakseptabel. Dette var også bakgrunnen for at departementet ba Helsedirektoratet i mars i fjor om en gjennomgang av tilbudet og kapasiteten til disse pasientene. En arbeidsgruppe har nå gjennomgått tilbudet, og jeg har nylig mottatt rapporten fra Helsedirektoratet. Helsedirektoratet anbefaler at kapasiteten innen ablasjonsbehandling for hjerteflimmerpasienter må økes. Det er behov for å øke fra omkring 350–1400 prosedyrer pr. år, altså rundt 1000 flere behandlinger. Det betyr at 600–800 flere pasienter kan få hjelp.

Bakgrunnen for anbefalingen er at ablasjon bør tilbys som hovedtiltak for en del pasienter med svært alvorlig flimmer, som vi tidligere ikke kunne hjelpe. Etter loven vil disse pasientene ha rett til nødvendig helsehjelp og således en frist for når behandlingen senest skal starte. Ved eventuelle fristbrudd har, som også representanten viser til, Helseøkonomiforvaltningen, HELFO, inngått rammeavtale med en klinikk i Danmark om å kjøpe inntil 100 behandlinger i året.

I dag er det bare åtte fagpersoner spredt på fem operasjonssteder som kan utføre slike inngrep i Norge. Rekrutteringen til faget er vanskelig, også internasjonalt. Det tar fra tre til fire år å utdanne en operatør, dvs. etter at man er ferdig spesialist i hjertesykdommer. Ablasjonsbehandling er et nytt behandlingsalternativ som er svært ressurskrevende. Det er komplisert å velge ut pasienter, behandle dem og følge dem opp. Helsedirektoratet anbefaler derfor at behandlingen inntil videre lokaliseres til regionsykehus, med etablerte arytmi-miljøer. Jeg er kjent med at Feiringklinikken har uttrykt ønske om å tilby slik behandling i samarbeid med det offentlige. Hvorvidt vi må supplere det offentlige tilbudet med tjenester fra private sykehus i fremtiden, vil vi fortløpende vurdere.

I oppdragsdokumentet for 2010 er det stilt krav om at regionale helseforetak skal sette i gang tiltak for å redusere ventetiden for pasienter med hjerteflimmer. De rapporterer om at de arbeider med å bygge opp behandlingsskapet.

Helse Sør-Øst opp opplyser at det er investert i et nytt angiografilaboratorium med bidrag fra Regjeringens til-

takspakke i 2009. Fagmiljøene ved Ullevål og Rikshospitalet skal nå samlokaliseres ved Rikshospitalet. Det betyr at kapasiteten øker betydelig i 2010. Kapasiteten skal bygges opp over en treårsperiode, bl.a. gjennom utdanning av nye operatører.

Dette er nok et eksempel på at ny kunnskap gir nye pasientgrupper muligheten for et bedre liv. Det er viktig å understreke at denne behandlingen krever nøye vurderinger i forkant og god kontroll i etterkant av behandlingen. I tillegg er behandlingen ressurskrevende både hva gjelder utstyr og tidsbruk. Det tar ikke sjelden fra fem–åtte timer å behandle en pasient. Departementet går nå gjennom rapporten, og jeg vil følge opp anbefalingene, slik at disse pasientene skal sikres den behandlingen de har behov for.

Sonja Irene Sjøli (H) [11:41:11]: Jeg takker for svaret.

Jeg merker meg at statsråden sier at det bare er region-sykehusene i Norge som skal foreta denne behandlingen. Men hvorfor kjøper da staten behandlingssplasser for de dårligste fristbruddpasientene ved et kommersielt sykehus i Danmark?

Nå kan altså Feiringklinikken i løpet av tre–fire måneder etablere et forsvarlig og godt tilbud. Det vet departementet om, men det er Helse Sør-Øst og regionene som har satt en stopper for det.

Som statsråden sier, er det lange ventelister. Det vil ta lang tid før de andre sykehusene kan bygge opp kapasitet. Her har man altså en mulighet for å få dette i gang så raskt som mulig.

Jeg synes denne saken så langt er et fantastisk bilde på helselotteriet for pasientene, og hvordan spillet drives av ulike helseaktører og fagmiljøer. Det er rett og slett hjerte-rått overfor pasientene. Jeg synes det er meningsløst at man nå ikke kan ta i bruk Feiringklinikken, som kan etablere tilbudet raskt, slik at pasientene kommer ut av køen og tilbake til jobb.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:42:17]: Jeg reagerer noe på intensiteten i spørsmålet.

Når det gjelder det å sende pasienter til Danmark, gjelder det kun de pasientene som ikke har fått behandling innen den fristen som er satt. Jeg vil understreke at pr. i dag finnes det ikke private aktører i Norge som kan utføre denne behandlingen, verken på Feiring eller andre steder. Når vi bare har åtte spesialister i hele landet, og vi driver denne behandlingen på fem steder, er det viktig at vi bygger opp et mer robust tilbud på de store regionsykehusene som allerede har begynt, og som også har investert i dyrt utstyr. Så må man vurdere situasjonen utover, om det vil være nok kapasitet, og også, som jeg sa i innlegget mitt, om det vil være behov for å bruke Feiring eller andre private aktører.

Sonja Irene Sjøli (H) [11:43:21]: Statsråden sier at hun reagerer på intensiteten. Ja, og det kommer til å bli mer intensivt på vegne av pasientene. Det er så mange som står i kø, og vi får så mange henvendelser. Mange er uføretrygdet og sykmeldt fordi de ikke får denne behandlingen.

Styret ved Feiringklinikken søkte i 2009 om å få sette i gang et arbeid for å starte opp denne behandlingen, men fikk nei fra Helse Sør-Øst den 16. august 2009. De kan altså i løpet av tre–fire måneder etablere en slik behandling. Da synes jeg det er utrolig at man skal bruke lang tid i det offentlige på å bygge opp dette tilbudet og atpåtill kjøpe tjenester i Danmark, når man vet at det er mulighet for en betydelig økning av kapasiteten i løpet av noen få måneder.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:44:11]: Jeg sa også at det tar år å utdanne operatører for å utføre denne meget kompliserte behandlingen, som har gitt en ny kø fordi vi kan hjelpe mange.

Jeg er like opptatt av at pasientene skal få hjelp som representanten Sjøli. Det er ikke slik at det er forbeholdt noen få å være opptatt av pasientene. Men jeg er også opptatt av at vi skal få bygget opp et godt tilbud rundt om i landet, slik at vi kan ta den køen som er. Det er mange som venter på denne type behandling, fordi de nå får muligheten til å bli behandlet og til å bli friske. Som representanten Sjøli veldig godt sier, er det folk som faktisk er utføre fordi de har alvorlig hjerteflimmer.

Ved oppbygging av et behandlingstilbud er vi jo nødt til å ta utgangspunkt i det vi har. Vi har åtte spesialister i Norge i dag. Hvorvidt vi skal øke dette, vil vi komme tilbake til. Vi vurderer dette veldig nøye, fordi det er viktig at flere får hjelp.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 5, fra representanten Torbjørn Røe Isaksen til utenriksministeren. Spørsmålet vil bli besvart av justisministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 5

Torbjørn Røe Isaksen (H) [11:45:35]: «Mange eritreere i eksil betaler 2 pst. av inntekten til eritreiske myndigheter. NRK Urix 24. mars 2010 viste at mange eritreere i Norge er redde for represalier fra regimet. Praksisen, som beskrevet i «Eritrea: Utstedelse av pass og utreisetilalelse» fra Landinfo 24. november 2009, innebærer utpressing av mennesker, også norske statsborgere, utført av en fremmed makt.

Hvor lenge har utenriksministeren kjent til praksisen, og hva synes han om utpressingen som utføres av en tidligere bistandsmottaker som Norge har diplomatiske forbindelser med?»

Statsråd Knut Storberget [11:46:14]: Spørsmålet ble opprinnelig stilt til utenriksministeren, men oversendt meg som rett adressat, da jeg også tidligere har besvart et liknende spørsmål. Jeg viser til det skriftlige spørsmålet nr. 949, fra Torbjørn Røe Isaksen, og mitt svar av 8. april, som er tilgjengelig på Stortingets nettsted. Som jeg da skrev, har jeg på bakgrunn av spørsmålet fra representanten Røe Isaksen gjort meg kjent med Landinfos notat av 24. november 2009, hvor det bl.a. opplyses at eritreere i

eksil er pålagt å betale 2 pst. av brutto inntekt til eritreiske myndigheter.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon, Landinfo, er en del av utlendingsforvaltningen og administrativt underlagt Utlendingsdirektoratet. Landinfo utarbeider bl.a. rapporter og temanotater samt svarer på konkrete forespørsler om landinformasjon for bruk ved behandling av enkeltsaker i Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda. Styringsforholdene på utlendingsfeltet legger ikke opp til at Utlendingsdirektoratet skal rapportere om denne typen informasjon til departementet, og direktoratet har heller ikke gjort det her.

Utover informasjonen på Landinfos hjemmesider har jeg ikke nærmere kjennskap til praksisen om skattlegging av eritreiske borgere i eksil. Det er grunn til å understreke at skattlegging av egne borgere i seg sjøl ikke er et kritikkverdig anliggende. Hvorvidt eritreiske myndigheter utøver ulovlig utpressing av mennesker i Norge, har jeg ikke noe grunnlag eller foranledning for å uttale meg nærmere om, utover det som framkommer av Landinfos opplysninger. Personer som eventuelt føler seg utsatt for slik ulovlig utpressing, bør etter min mening anmelde dette til politiet, slik at saken kan etterforskes på vanlig måte, dog med alle de utfordringer som melder seg i denne typen saker.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [11:48:08]: Jeg er glad for at statsråden nå, også i forbindelse med tidligere spørsmål, har satt seg inn i saken. Denne saken reiser to problemstillinger. Det er viktig å være klar over at dette dreier seg ikke bare om eritreiske borgere i eksil, men også – hvis man skal tro det NRK Urix har vist – om norske statsborgere som har fått statsborgerskap etter å ha flyktet fra regimet i Eritrea.

Den ene problemstillingen som reises, er den om utilbørlig press, at det er et fremmed regime som indirekte utøver press på norske borgere, eller også norske borgere. Den andre er at denne praksisen, slik den er beskrevet bl.a. av Landinfo, er en praksis hvor man for å få «tilgivelse» fra hjemlandet og for å kunne drive normal virksomhet, ha kontakt med familie eller ha økonomiske interesser i hjemlandet må kjøpe seg fri fra tidligere bindinger til regimet.

Spørsmålet mitt er om justisministeren vil undersøke denne saken nærmere og foreta seg noe.

Statsråd Knut Storberget [11:49:14]: Når det gjelder denne typen problematikk, står vi overfor ganske store utfordringer når det gjelder norsk rettshåndhevelse.

Jeg har bare lyst til å uttrykke veldig klart og tydelig – der tror jeg spøreren og jeg er veldig enige – at når det gjelder mye av det utilbørlige presset som påpekes, enten det er overfor norske statsborgere, folk med dobbelt statsborgerskap eller eritreiske borgere, kan det rammes av norsk straffelovgivning – helt åpenbart. Vi har regler for det.

Det er slik at når folk blir utsatt for press, og særlig der det knyttes opp mot sosiale ytelser eller behov for mer livskvalitet i livet, enten det gjelder reise eller andre ting, har vi regler for det. Det er derfor det er viktig å si veldig tydelig at dette må man i så fall melde fra om, i den

grad man blir utsatt for det, fordi det kan få en strafferettslig konsekvens, men det kan også få konsekvens for hvordan vi som norske myndigheter håndterer de respektive saker overfor personer, uavhengig av hvor vedkommende kommer fra, eller hvilket statsborgerskap vedkommende har.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [11:50:20]: Det er også et annet aspekt ved dette, og det er at i det øyeblikk man har fått «tilgivelse» fra hjemlandet, fra Eritrea, og får mulighet til å drive økonomisk samkvem, ha eiendom eller ha kontakt med familie, er det også slik – hvis man skal tro informasjonen fra NRK – at man undertegner et såkalt tilgivelsesbrev. Det reiser også noen spørsmål rundt disse personenes beskyttelsesbehov. Da kan man spekulere i, eller det er i hvert fall verdt å stille seg spørsmålet, om dette er en form for etablert planlagt praksis fra eritreiske myndigheters side. Derfor vil jeg gjenta spørsmålet, ikke bare om det er mulig å straffefølgge press eller trusler indirekte – det er det selvfølgelig, men om justisministeren vil se nærmere på saken og eventuelt foreta seg noe hvis det viser seg at dette er et organisert fenomen, et utbredt fenomen, som etter min mening Norge ikke burde tillate?

Statsråd Knut Storberget [11:51:24]: Jeg minner om at vi her snakker om en situasjon som er påført borgere, enten av Eritrea eller Norge eller begge deler, og som vi ikke nødvendigvis kan bruke norsk justisvesen på. Det jeg synes er avgjørende i saken, er at Landinfo nettopp er klar over denne problemstillingen og har med seg det i alle de vurderinger som gjøres av utlendingsenheten. Det jeg mener vi bør være observante på, er at når man fatter vedtak i Norge med konsekvenser for borgere som er i en slik situasjon, har man med seg de vurderingene også opp mot spørsmålet om forfølgelse. Det er derfor jeg mener at Landinfo og utlendingsforvaltningen nettopp har gjort jobben sin, i den forstand at man har påpekt dette i rapportene som går til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda, som fatter de respektive vedtak. Så jeg er trygg på at dette er med når man skal fatte de vedtak som er relevante for den sektor jeg har ansvar for.

Presidenten: Vi går da videre til spørsmål 12.

Spørsmål 12

Per Roar Bredvold (FrP) [11:52:43]: Jeg ønsker å stille justisministeren følgende spørsmål:

«I henhold til en artikkel i Hamar Arbeiderblad av 14. april 2010 vil politimesteren i Hedmark fylke henlegge alt fra naskeri til bedragerier opp til 300 000 kroner for å spare penger. Det er pengekrise i Politi-Hedmark.

Er statsråden fornøyd med denne utviklingen som vil kunne ramme folk flest?»

Statsråd Knut Storberget [11:52:48]: Det er litt avhengig av hva slags tilnærming vi har til politisituasjonen

i Hedmark, om man bare baserer seg på Hamar Arbeiderblad og andre aviser, eller om man velger å gå noe dypere inn i det. Jeg velger det siste.

Jeg vil fra denne talerstol gratulere Hedmark politidistrikt med innsatsen det siste året og også gratulere Hedmark politidistrikt med fantastiske resultater. I løpet av de siste tre månedene har man altså beveget politidistriktet opp på en oppklaringsprosent på 43,6 – det er veldig høyt – og den går altså oppover. Det må vi være veldig glad for. Jeg tror også at Hedmark politidistrikt nå er i godt inngrep med å få ned restansene sine. Jeg har fått rapportert om at man har ca. 10 pst. nedgang i restansene, og det er bra. Det vi trenger nå, også i Hedmark, er en debatt om – og vi trenger politiledere som diskuterer det – hvordan man skal bruke alle de midlene som faktisk er overført til politiet, også til politiet i Hedmark, i løpet av de siste årene.

Jeg har tidligere, i et skriftlig svar den 3. mars til representanten Bredvold, redegjort for dette. Men jeg tillater meg å påpeke at Hedmark politidistrikt fra regjeringsskiftet i 2005 og til 2010 har økt sine budsjetter fra – og jeg understreker – 189 mill. kr til 261 mill. kr. Det er en vekst på 72 mill. kr, eller 38 pst, som har kommet Hedmark til gode. Alle vi hedmarkspatrioter er jo glad for det.

Fra 2009 til 2010, hvor den økonomiske krisen har trådt inn for fullt, er det ikke sånn at det er kuttet i budsjettet til Hedmark politidistrikt, snarere tvert imot: Det er økt med 27,1 mill. kr, en økning på 12,5 pst. Det er etter mine begreper en veldig bra satsing.

Hedmark politidistrikt fikk 17 årsverk i forbindelse med tiltakspakka som ble lagt fram i januar 2009. Det er videreført i 2010 med en helårsvirkning på 11 mill. kr. I tillegg ble distriktet i 2010 styrket med fem årsverk til styrket grensekontroll og bekjempelse av mobil kriminalitet. Videre utgjør politidistriktets kompensasjon i forbindelse med særavtalen – folk skal altså jobbe lenger, og vi får flere årsverk også i Hedmark som ikke er med i regnestykket til avisene – 10,5 mill. kr.

Ifølge politimesteren i Hedmark må politidistriktet redusere driftsutgiftene i 2010 av tre hovedgrunner: For det første et underskudd fra 2009, bl.a. på grunn av en krevende straffesak og et nytt bygg, merutgifter til husleie i 2010 – det gjelder både på Hamar, i Eidskog og en del andre steder, har jeg skjønt – og bidrag til å fornye politiets IKT-systemer, noe som er helt nødvendig, og som også vil frigjøre ressurser på sikt.

De siste resultatene viser allikevel at tidenes budsjetter, rekordopptak ved Politihøgskolen og økt antall sivile stillinger gir resultater for mer trygghet. Kriminaliteten går også ned, og flere saker oppklares. Som avisas Østlendingen skrev for en uke siden:

«Uansett gjør politiet godt arbeid. Oppklaringsprosenten har steget ytterligere de tre første månedene i år, i forhold til i fjor; fra 40 prosent til 43,6 prosent. Noe politimester Tormod Bakke er fornøyd med».

Per Roar Bredvold (FrP) [11:56:40]: Jeg takker statsråden for svaret.

Først vil jeg si at jeg har den største tillit og tiltro til og

respekt for det politiet gjør, både dem som jobber sivilt, og dem som jobber i uniform. Det er ingen tvil om det. Justisministeren og jeg har helt sikkert samme mål også.

I avisene, både i Glåmdalen, Østlendingen og HA, har det stått mye om dette i de siste dagene. Blant annet står det i Glåmdalen lørdag 17. april:

«Kongsvinger-regionen er rett og slett blitt en salderingspost, sier politistasjonssjef Bjørn Berntsen i Kongsvinger og varsler færre polititjenester her i distriktet.»

Tirsdag 20. april i samme avis står det:

«Til tross for at Hedmark politidistrikt aldri har hatt mer penger til drift, må det kuttes og spares, og flere saker vil bli henlagt.»

«Må henlegge flere saker», står det også. Sånt kan jeg lese i mange aviser.

Det som gjør meg urolig, er at politiet må henlegge saker. Ofte er dette små saker, men det er saker som har stor betydning for dem som rammes.

Statsråd Knut Storberget [11:57:49]: Min klare anbefaling er at representanten leser mer enn aviser, for tallenes tale er jo tydelig.

Hvis det skal være sånn at man framstiller det som kutt i et politidistrikt som har fått så enorm økning, blir det håpløst både for Fremskrittspartiet, som har mer penger enn alle andre, og også for Regjeringa å bevilge mer penger inn. Tida er kommet, også i Hedmark, til at politiledere, politimester og også andre tar et ansvar for hvordan man kan få mest igjen for de store beløpene som nå faktisk bevilges. Det at et politidistrikt går med underskudd og må trekke det med seg over i år, må man sjøl rydde opp i. Derfor er jeg veldig glad for at Hedmark faktisk har klart å gjøre den jobben ved at de nå er i ferd med å bygge ned restanser.

Det at man klarer å få økt oppklaringsprosent, betyr ikke at det er flere straffesaker som blir uavklart, slik representanten framstiller det. Det betyr faktisk at det er flere straffesaker som leder fram til dom. Det må vi glede oss over.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:58:57]: Jeg takker nok en gang for svaret.

Jeg trodde at kriminelle handlinger for opp til 300 000 kr også for justisministeren var en alvorlig sak. Jeg trodde at sjekkbedrageri, hotellbedrageri, restaurant- og drosjeregninger som ikke er betalt, var alvorlig. Saker som enkelttyverier, naskerier, mindre bedragerier og sånne ting vurderes nå henlagt. Jeg leste også i en avis her om dagen at til og med kirkebrannen i Våler nå vurderes henlagt. Jeg tror helt bestemt at folk flest blir litt redde for sin hverdag, for andres hverdag når politiet ikke kan ta sånne saker som berører folk flest, på grunn av økonomi, at det ikke er nok penger. Det er vel det det skorter på.

Som jeg sa, har jeg den største tiltro til politi og lensmann. De gjør så godt de kan. De jobber overtid, og jeg er sikker på at mange av dem til og med jobber gratis. De gjør så godt de kan, men midlene strekker ikke til, og kriminaliteten øker. Det er flott at oppklarings-

prosenten øker, men det er også en økning i kriminelle handlinger.

Statsråd Knut Storberget [12:00:06]: Representanten har ikke dekning for å si at det er en økning når det gjelder kriminelle handlinger. Vi ser på noen felter at det er en økning, men på andre felter er det en betydelig nedgang. Derfor gleder vi oss nå i disse dager over at tallet på villainnbrudd i Oslo i løpet av de siste månedene har gått ned med 50 pst. Det må vi glede oss over. Mange av disse positive tallene ser vi også i Hedmark.

Men det som er viktig, er at politidistriktene klarer å oppklare flere og flere saker, slik at mer kriminalitet oppdages. Det bidrar til at vi får kriminaliteten ytterligere ned. Jeg mener at mange av de sakene som representanten Bredvold nevnte, både bedrageri og andre typer saker, er svært alvorlige saker som politidistriktene må komme i inngrep på. Da tror jeg at den strategien som Hedmark nå har valgt for å få bort restansene og få opp oppklaringsprosenten, er den eneste farbare veien. Når man samtidig har fått så mye penger, skulle det bare mangle.

Vi må fokusere på å få mest mulig ut av de store bevilgningene som er gitt, mest mulig ut av DNA-reformen, mest mulig ut av at vi utdanner over 700 nye politifolk, som er rekord i Norge, mest mulig ut av at vi nå bygger ut et nytt nødnett for mellom 3 og 4 milliarder kr, slik at de samlede polititressursene gir mest mulig trygghet for folk flest. Jeg er overbevist om at vi skal klare å få til det.

Spørsmål 13

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:01:39]: «Regjeringens mål om 3 TWh vindkraft innen 2010 blir ikke innfridd. Ifølge nettutgaven til Teknisk Ukeblad er statsråden bekymret over kostnadsnivået for landbasert vindkraft, og mener Enova må støtte teknologiutvikling for onshore vindkraft for å redusere kostnadene. Ifølge olje- og energiministeren skal Enova gi støtte basert på prinsippet om «mest energi for pengene».

Hva betyr dette for målet om 3 TWh vindkraft og Enovas bruk av penger til investeringsstøtte?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:02:08]: I statsbudsjettet for 2010 ble det slått fast at vi ikke når målet om 3 TWh vindkraft. Det ble videre slått fast at «i 2010 vil Enova fortsatt ha en stor satsing på vindkraft». Dette er fulgt opp gjennom å lyse ut en ny runde i vindkraftprogrammet.

For framtida vil et felles norsk-svensk elsertifikatmarked være det viktigste virkemiddelet for å fremme fornybar kraftproduksjon. I forbindelse med oppstart av sertifikatmarkedet er det naturlig at Enova dreier oppmerksomheten mot andre områder. I regjeringserklæringa har vi slått fast at Enova i større grad skal innrettes mot demonstrasjon av umodne teknologier. Det er også aktuelt å styrke satsinga på energieffektivisering og varmeløsnin- ger basert på ulike fornybare energikilder, spillvarme og varmepumper.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:02:55]: Jeg klarte ikke helt å oppfatte at det var et direkte svar på målet om 3 TWh vindkraft. Opprettholdes det? Innenfor hvilken tidshorison opprettholdes det? Og hvordan harmonerer dette med at statsråden ifølge Teknisk Ukeblad sier at Enova skal gi støtte basert på prinsippet om «mest energi for pengene» – et prinsipp jeg deler fullt og helt. Men hvis en ser på uttalelser fra Enova i Dagens Næringsliv for ca. et år siden, skulle de altså innfri målet koste hva det koste ville. Det er jo et helt annet prinsipp, for da skal en innfri 3 TWh uansett.

Jeg mener at en bør være pragmatisk i dette. Hvis en ser at en teknologi blir dyrere enn antatt, bør en justere målene framfor at de nå blir liggende fast, men med en uklar bestilling til Enova. Kan statsråden oppklare dette: Skal Enova innfri 3 TWh vindkraft? Innenfor hvilken tidsperiode, i så fall? Og har en et makstak på kostnader i forbindelse med denne saken?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:03:58]: Jeg er litt overrasket over at dette framstår som uklart. Vi har altså i budsjettproposisjonen meddelt overfor Stortinget at målet ikke blir nådd. Samtidig er prinsippet om «mest energi for pengene», som representanten her refererte, det førende prinsippet for Enovas virksomhet.

Det vi har gått inn og gjort, er at vi tidligere har definert et eget mål for vindkraft, fordi vi ønsket å gjøre noe som fulgte en egen bane. For hvis en ikke hadde et eget mål for vindkraft, ville vindkraftprosjekter i svært liten grad fått støtte, for det ville gått til energieffektivisering og varme-prosjekter og til mindre kostnadskrevende prosjekter enn vindkraft. Vi har altså på et tidligere tidspunkt valgt å kanalisere penger inn via et eget vindkraftmål. Det ser vi at vi ikke når. Det er meddelt Stortinget. Utover det er det ikke noe nytt i denne saken.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:04:54]: Takk for svaret. Men kan statsråden spesifisere om målet om 3 TWh står med et senere tidspunkt for innfrielse? Eller er det frafalt som følge av at en ikke klarte det i 2010? Hvilke signaler har Enova kommet med når det gjelder videre investeringsstøtte til vindkraft? Ønsker en fortsatt å klare 3 TWh på et senere tidspunkt? Og i så fall når? Eller er det prinsippet om «mest energi for pengene» som skal gjelde innenfor de teknologityper som Enova skal engasjere seg i? Jeg er innforstått med at Regjeringen mener at vannkraft ikke skal være med på det området, selv om jeg ønsker at det skal være det. Men jeg skal ikke ta den debatten her.

Men spørsmålet er altså: Er det noen form for målsettinger rundt vindkraft som er tallfestet, og hva er årstallet for det?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:05:47]: Det siste vet representanten Solvik-Olsen veldig godt at det ikke er utover det målet som har ligget opp mot 2010. Stortinget ville sjølsagt blitt meddelt det hvis det var satt et nytt mål, og Stortinget ville blitt invitert til å diskutere det.

Målet om økt produksjon av vindkraft, og sånn sett målet om 3 TWh, står ved lag, i den forstand at Enova

jobber videre med å realisere gode vindkraftprosjekter og kommer i 2010 til å bruke mer penger på vindkraftprosjekter enn nesten noen gang før. Vi får fra 2012 et markedsbasert støttesystem gjennom grønne sertifikater. Så må vi når det gjelder 2011, se på responsen i markedet i 2010, og også gjøre oss opp en mening om interessen i vindkraftbransjen for å gå inn på Enovas støttebaserte ordninger kontra å komme inn noe seinere i et markedsbasert støttesystem basert på grønne sertifikater.

Spørsmål 14

Henning Warloe (H) [12:07:00]: «Regjeringen har foreslått å redusere tillatt skjenketid med én time, til kl. 02.00. Forslaget vil ramme lønnsomheten i hotell- og restaurantnæringen, men også en rekke kulturaktører som klubber, scener og festivaler, som alle er avhengig av alkoholomsetning for å klare seg. Kulturaktører over hele landet mobiliserer nå til kampanje for å stoppe Regjeringens forslag, og også kulturministeren har møtt representanter for disse.

Hva vil statsråden nå gjøre for å hindre at forslaget gjennomføres og rammer kulturlivet?»

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:07:39]: Forslaget om å innskrenke alkoholovens maksimaltid for skjenking med én time, fra kl. 03.00 til kl. 02.00, har vært ute på en bred høring. Et flertall av høringsinstansene støtter forslaget, men forslaget er ennå ikke ferdigbehandlet.

Forslaget er begrunnet i at alkohol er det rusmiddelet som forårsaker mest sosiale og helsemessige skader i Norge. Det er også dokumentert at sene skjenketider er årsak til mye vold og bråk, særlig på nattetid, natt til lørdag og søndag. Ifølge Statens institutt for rusmiddelforskning viser flere studier at en betydelig andel av volds-situasjonene oppstår på eller ved skjenkesteder. Forskning fra Sverige har vist at sammenhengen mellom alkoholkonsum og vold er sterkere ved alkohol konsumert på skjenkesteder enn ved alkohol konsumert i andre sammenhenger. En norsk studie viser at jo hyppigere man er på skjenkesteder, jo større er sannsynligheten for å bli involvert i alkoholrelatert vold. En oppsummering av internasjonal forskning viser at endringer i skjenketider følges av endringer i voldsomfang. Når skjenketidene reduseres, får man altså mindre vold.

Jeg er kjent med at forslaget også kan ha økonomiske konsekvenser for hotell- og restaurantnæringen – og kanskje også for klubber, scener og festivaler som har alkohol som en viktig inntektskilde. Jeg har forståelse for at det gjør seg gjeldende en uro ved tap av slike inntekter, som er grunnlaget for ulike typer kulturaktiviteter.

Regjeringen har imidlertid ikke fattet endelig vedtak i saken, og dette er elementer som må med i den videre diskusjonen. Dersom vi allikevel får endringer i skjenketidene, håper og tror jeg at kulturlivet vil kunne tilpasse seg også et nytt regelverk. På den måten vil vi fortsatt kunne nyte et levende kulturliv, samtidig som det kanskje er nødvendig å redusere skjenketidene.

Henning Warloe (H) [12:09:37]: Jeg takker for svaret, og jeg tolker statsråden dit hen at hun er oppmerksom på kulturlivets synspunkter i denne saken og vil bringe dem videre inn til den endelige diskusjonen i Regjeringen – det var i alle fall min fortolkning av den delen av svaret.

Nå er det jo mye som kan sies om forslaget fra Regjeringen. Det innskrenker lokalpolitikernes handlingsrom. Mange kommunestyre har på eget initiativ selv vedtatt strammere skjenkereglene enn det som har vært de nasjonale reglene, men den handlefriheten blir nå innsnevret. I tillegg er det også det næringspolitiske aspektet ved dette, det rammer en bransje som fra før sliter med virkningene av finanskrisen. Men nå er det jo kulturministeren jeg har stilt spørsmålet til, så jeg vil gjerne ha bekreftet at kulturministeren vil bringe disse synspunktene og hensynet til kulturlivet inn i diskusjonen i Regjeringen.

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:10:34]: Jeg har møtt en del aktører som arbeider ved ulike scener, som har brakt disse elementene inn i diskusjonen, og dette vil jeg selvsagt ta med meg videre. Det er også sagt til aktører i Bergen – aktører som har vært i kontakt med meg om dette som sikkert også representanten har vært i kontakt med.

Henning Warloe (H) [12:10:54]: Jeg er fornøyd med svaret.

Spørsmål 15

Bård Hoksrud (FrP) [12:11:17]: Spørsmålet mitt lyder som følger:

«Man må være frisk for å være syk. For mange som møter Nav, er dette et sitat som mange føler er en riktig beskrivelse. Ifølge Varden 13. april har en 60 år gammel kvinne nå kjempet i tre år for å få en spesialtilpasset bil som vil sikre henne et bedre liv etter en sykdom som har ført til nedsatt funksjonsevne. Byråkratiet i denne saken har sannsynligvis kostet like mye som bilen ville kostet. Dessverre er denne saken ikke et enestående tilfelle.

Vil statsråden endre regelverket og praktiseringen av dagens regelverk?»

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:11:51]: For å få stønad til bil må inngangsvilkårene i folketrygdloven kapittel 10 og forskrift om stønad til motorkjøretøy være oppfylt. Disse er i hovedsak knyttet til funksjonsevne og transportbehov. Videre kan det bare gis stønad dersom bruker har et transportbehov som ikke kan dekkes tilfredsstillende uten egen bil.

I 2003 gjorde den forrige regjering en endring i bilforskriften som innebar at det ble innført et skille mellom såkalte gruppe 1-biler, vanlige personbiler, og gruppe 2-biler, spesialtilpassede kassebiler. Et av vilkårene for å ha rett til bil i gruppe 2 er at man ikke er i stand til å komme seg inn og ut av bilen på egen hånd uten å bruke heis eller rampe. Forskriften gir den enkelte saksbehandler lite rom for å utøve faglig skjønn. Dette gjelder særlig de strenge vilkår for tildeling av spesialtilpassede kassebiler. Man kan

få stønad til tilhenger dersom man har behov for å frakte med seg større hjelpemidler, som f.eks. en rullestol.

Hovedbegrunnelsen for omleggingen i 2003 var å få økte ressurser til oppfølging av de brukerne som har de tyngste funksjonsnedsettelsene og det største behovet for spesialtilpasning av bilene sine. Omleggingen medfører også mer fleksibilitet for den brukergruppen som har behov for vanlige personbiler.

Denne typen avgrensninger i regelverket vil ofte føre til at det oppstår grensetilfeller som kan oppleves som urimelige for den enkelte. En eventuell endring av regelverket på dette punktet vil imidlertid være en budsjettsak, og må også vurderes opp mot andre nødvendige tiltak.

Departementet har ingen konkrete planer om å foreta endringer i dette regelverket. Jeg vil likevel vise til at Hjelpemiddelutvalget skal avlevere sin innstilling om kort tid. Avhengig av utvalgets forslag kan det som ledd i oppfølgingen av denne bli aktuelt å vurdere eventuelle endringer også i dette regelverket.

Bård Hoksrud (FrP) [12:13:34]: Først vil jeg takke for svaret. Jeg synes det er litt trist at ikke departementet – eller statsråden – nå vurderer å endre regelverket, med mindre det skulle komme endringer fra det utvalget som statsråden viste til.

Det jeg også har lyst til å peke på, er at det i denne konkrete saken handler om en person som Trygderetten faktisk har slått fast at Nav har gjort en feil overfor. Allikevel velger altså Nav å kjøre beinhardt videre med den samme argumentasjonen og ikke innstille på at denne personen skal få et bedre og mer verdig liv. Man henviser til TT-ordningen, som vi for ikke lenge siden debatterte i denne salen, og alle partiene var enige om at TT-ordningen er for dårlig. Så det er ikke en løsning for den personen det her gjelder – og heller ikke for mange andre som har søkt om bil.

Jeg håper allikevel at statsråden vil ta med seg denne saken – og en del av de andre sakene som jeg er overbevist om at statsråden helt sikkert kjenner til – for å se på regelverket, for det virker svært urimelig at personer skal få muligheten til å fungere i samfunnet kraftig nedsatt på grunn av at man ikke får på plass denne bilordningen.

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:14:43]: Vi brukte i 2009 ca. 1,5 milliarder kr på reiser til funksjonshemmede, slik at dette er et område hvor det brukes mye penger. Det den forrige regjeringen gjorde i 2003, var nettopp å se på hvordan man kunne sørge for at man fikk det beste tilbudet til dem som hadde størst behov. Det er bakgrunnen for disse forskriftene.

Det jeg har sagt, er ikke at jeg ikke vil vurdere dette hvis ikke det kommer et innspill fra Hjelpemiddelutvalget, men dette må ses som en helhet, for det dreier seg altså om en ressursramme hvor man må fordele midlene på en best mulig måte til dem som trenger det mest. Når det gjelder denne konkrete saken, håper jeg representanten skjønner at den har jeg ikke anledning til å gå nærmere inn på.

Bård Hoksrud (FrP) [12:15:32]: Ja, jeg skjønner at statsråden ikke har anledning til å gå inn i konkrete enkelt-saker. Men det jeg synes man bør ha med seg i denne saken, er at leger og alle aktører med unntak av Nav mener at dette er en person som definitivt burde vært i målgruppen for å få denne typen bil. Det er derfor jeg synes det er litt trist at statsråden var litt avvisende i stad. Nå sier hun at hun vil komme tilbake hvis utvalget kommer med anbefalinger, og det synes jeg er veldig bra.

Vi vet at det er mange saker, og vi får mange henvendelser om nettopp denne problematikken. Dette handler om hvilken livskvalitet man skal gi mennesker som er syke. Det å ha en bil for å kunne komme seg til og fra ting, og kunne delta organisasjonsmessig både i frivillig arbeid og andre ting, betyr enormt mye for enkeltmennesker. Derfor håper jeg at statsråden allikevel vil se nærmere på dette, og se om en kan gi saksbehandlerne i Nav en mulighet til å kunne utøve skjønn.

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:16:38]: Som jeg sa innledningsvis, er det altså klare regler for hva som faller inn under det ene eller det andre og ikke skjønnet til den enkelte saksbehandler. Men det er klart at det alltid vil være en vurdering, og det vil, som jeg sa, også for noen kunne slå ut slik at det oppleves som urimelig.

Som jeg sa, kan jeg ikke gå inn i denne saken. Jeg forutsetter at Nav vurderer dette på en ordentlig måte. Og så gjentar jeg det jeg sa: Når vi får utvalgets innstilling, skal man se på helheten i dette.

Spørsmål 16

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:17:33]: «I TV 2 6. april d.å. framgikk det at fartøy som egentlig er fritidsbåter, registreres i Merkeregisteret for fiskefartøy, og at eier gjør krav på urettmessig fradrag av merverdiavgift. I registeret står 1 150 båter med lav eller ingen inntekt fra fiskeri. Mange av båtene er typiske fritidsbåter, der det ikke er plass til verken fiskeutstyr eller lagring av fangst. 30 års sponning kan ha påført staten opptil 500 mill. kr i tap av moms og andre avgifter.

Hva vil statsråden gjøre for å få slutt på denne ukulturen?»

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:18:20]: Jeg vil innledningsvis peke på at Merkeregisteret for fiskefartøy er og skal være forvaltningens sentrale register over aktive fiskefartøy. Registeret skal være til hjelp for både fiskerimyndighetene og for andre forvaltningsorganer, bl.a. skatte- og avgiftsmyndighetene.

Som øverste ansvarlig for fiskerimyndighetene er jeg naturligvis opptatt av at registeret til enhver tid føres mest mulig korrekt. Det er avgjørende for en velfungerende forvaltning. Fiskeridirektoratet foretar derfor årlige ryddinger i registeret for å sikre at fartøy slettes dersom de ikke har registrert tilstrekkelig fangst.

I TV 2s reportasje ble det hevdet at over 1 000 fritidsbåter kan være feilregistrert i merkeregisteret. Jeg er ikke kjent med hvordan man har kommet fram til det tallet. Fiskeridirektoratet har overfor departementet opplyst at de antar at ca. 100 båter av den typen som er nevnt i saken, er oppført i merkeregisteret, men at bare noen få av disse står registrert uten tilstrekkelig fangst. Disse vil rutinemessig bli slettet ved neste rullering. Fiskeridirektoratet har opplyst at de i tillegg vil foreta en ekstra gjennomgang av merkeregisteret for å se om det er fartøy som bør undersøkes nærmere. Ved utgangen av 2009 var det 6 510 fartøy i merkeregisteret.

Innføring i merkeregisteret har skatte- og avgiftsmessige konsekvenser, og det er derfor viktig at registreringen er korrekt. Alle fartøy som benyttes til ervervsmessig fiske, også i kombinasjon med annen aktivitet som f.eks. fritidsaktiviteter, skal stå i merkeregisteret.

Når det gjelder merverdiavgift, er det imidlertid viktig å være klar over at innføring i merkeregisteret i seg selv ikke er tilstrekkelig for å få fritak. Det har sammenheng med at avgiftsfritak er betinget av at fartøyet utelukkende nyttes til ervervsmessig fiske.

Merverdiavgiftsregelverket stiller opp strenge vilkår for å komme inn under fritaket. For det første må fartøyet kun benyttes til fiske, og det må også være skikket til det når det gjelder både byggemåte og utstyr. For de mindre fiskefartøyene er fritaket videre betinget av at det kan framlegges bekreftelse fra skattekontoret om at kjøperen er registrert i Merverdiavgiftsregisteret og i løpet av de siste 12 måneder har hatt omsetning av fisk som overstiger beløpsgrensen for registrering. Videre skal det foreligge en erklæring fra kjøper om at fartøyet utelukkende er til bruk i yrkesmessig fiske.

Registrering i merkeregisteret er også et vilkår for å få fritak for avgift på båtmotorer og avgift på mineralolje, og skattemessig kan registrering av fiskebåter reise særlige spørsmål om berettigelse av eventuelle avskrivningsfradrag og andre driftsfradrag i tilknytning til båten.

Jeg er opptatt av at fiskerimyndighetene og skatte- og avgiftsmyndighetene skal ha et godt samarbeid for å sikre at registreringsbestemmelsene og skatte- og avgiftsregelverket ikke omgås. Jeg har allerede avtalt med finansministeren at vi vil etablere en rutine på at Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet blir informert av Fiskeridirektoratet når fartøy slettes fra registeret.

Jeg er også innstilt på å gjøre endringer i regelverket for å gjøre det vanskeligere å føre rene fritidsfartøy inn i merkeregisteret. Fiskeridirektoratet har i noen tid arbeidet med et forskriftsforslag som bl.a. vil koble innføring i merkeregisteret til sjøfartsmyndighetenes krav til sikkerhet for fiskefartøy.

Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet vil få anledning til å komme med innspill før forslaget blir sendt på høring. Fiskeridirektoratet opplyser at de tar sikte på å sende forslaget på høring med det første.

Jeg har tillit til at de skisserte tiltakene vil bidra til ytterligere å styrke forvaltningens kontroll med at det aktuelle regelverket ikke omgås.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:22:54]: Jeg takker for svaret fra statsråden.

Det er positivt at det blir stilt strengere krav, og at statsråden tar dette på alvor. Det var en av direktoratets inspektører som påpekte den ukulturen som var, og Fiskeridirektøren bekreftet jo også at det var fritidsbåter registrert i merkeregisteret.

Man kan være uenig om antallet – om hvor mange hundre det kan være; statsråden nevnte hundre stykker. Det er ikke det som jeg synes er det mest alvorlige. Det som er det alvorlige, er at man kan finne smutthull for å registrere sine fritidsbåter som fiskebåter.

Statsråden sier at hun vil se på dette, og det synes jeg er positivt. Det er viktig at direktoratet vet forskjellen på en fritidsbåt og en fiskebåt. Om det er hundre eller tusen båter, spiller for meg ikke noen rolle. Men hvordan kan det ha skjedd at disse har klart å komme seg gjennom?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:24:05]: Det kan ha skjedd på flere måter. For det første ser ikke jeg bort fra at det er noen som forsøker seg på ren juks. Det slås det hardt ned på uansett. Det er derfor man har den gjennomgangen av merkeregisteret årlig.

Det er relativt enkelt å se forskjell på rene fritidsfartøy og rene fiskefartøy. Jeg reiser veldig mye på kysten, og jeg ser at det faktisk er båter man kan kalle kombinasjonsfartøy – altså fartøy som blir brukt til fiske, men som også er ganske ok å dra på tur med. Det er ikke forbudt. Det at fiskerne har båter som det er ok å bo i – her er det snakk at man bor om bord i båtene – og at båtene er innredet på en slik måte at det går an å bo der, har jeg ikke problemer med. Det jeg har problemer med, er det som er rene omgørelser av regelverket. Nå gjør vi alt vi kan både for å tette smutthullene for å komme inn og ikke minst for å rydde opp i det som er.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:25:13]: Jeg er helt enig med statsråden: Kombinasjonsfartøy må være mulig. Det må være mulig å kunne bruke fiskebåten i fritiden. Men det som er åpenbart, er at en del båter ikke har plass til fiskeutstyr. De har basseng og litt av hvert annet, og det er ikke plass til fangst fordi det er så mange lugarer under dekk. Det er de som utnytter systemet. Jeg synes det er viktig å påpeke at dette ikke går an, fordi dette blir å sponse, å bruke statens penger til å sponse fritidsbåter.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:25:53]: Der er representanten Andersen Eide og jeg helt enige. Rene fritidsfartøy har ingenting i dette registeret å gjøre. Derfor rydder vi nå ut dem som er der, i tillegg til at vi varsler skatte- og avgiftsmyndighetene, slik at det faktisk får konsekvenser å prøve å lure seg inn her. Det er nytt.

Videre innskjerper vi inngangen, slik at det blir enda vanskeligere å prøve å jukse, nettopp ved å se regelverket fra Sjøfartsdirektoratet knyttet til fiskefartøy opp mot dette registeret.

Spørsmål 17

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:26:51]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren:

«Etter innføring av ny statsborgerskapslov har et relativt stort antall mennesker bosatt i Norge, med permanent oppholdstillatelse, fått avslag på sin søknad om norsk statsborgerskap, begrunnet med at det foreligger tvil om deres identitet. Departementet sendte i fjor sommer ut forslag på høring om å endre statsborgerskapsloven/ forskriften med høringsfrist oktober 2009.

Hvor langt har Regjeringen kommet med arbeidet, når vil et nytt lovforslag komme til Stortinget, og vil statsråden prioritere dette arbeidet?»

Statsråd Audun Lysbakken [12:27:35]: Departementet sendte, som representanten er inne på, forslag til en rekke endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften på høring 25. juni 2009. Noen av forskriftsendringene er allerede gjort, og endringene har trådt i kraft. Ett av forslagene i høringsbrevet gjaldt det som representanten er opptatt av, nemlig innføringen av særregler knyttet til identitetsvilkåret i statsborgerloven for barn. Det gjelder altså barn som har vært avskåret fra muligheten til å erverve norsk statsborgerskap på grunn av at foreldrene ikke har klarlagt sin identitet. Departementet ba videre høringsinstansene om innspill på om det bør innføres en særregel for søkere av norsk statsborgerskap over 18 år med lang botid og ikke klarlagt identitet. Departementet ba om innspill på hensyn for og imot innføring av en slik regelverksendring, og hvordan en slik bestemmelse eventuelt burde utformes.

Denne høringsrunden har vist at når det gjelder barn som ikke anses å ha klarlagt identitet, er det relativt bred enighet om at det er nødvendig med regelverksendringer. Når det gjelder øvrige spørsmål, har tilbakemeldingene i høringsrunden vært delte. Det er en rekke høringsinstanser som har vært positive til å innføre en særregel for personer over 18 år. Andre høringsinstanser har vært negative til innføring av en slik særregel. Betenkelighetene kommer bl.a. fram i høringsuttalelser fra Justis- og politidepartementet, fra Politiets sikkerhetstjeneste og fra Politidirektoratet.

Jeg er nå opptatt av å finne en løsning som på den ene siden både ivaretar samfunnets behov for å kjenne personers identitet, som jeg tror det er bred politisk enighet om at er viktig, og samfunnets behov for sikkerhet og kriminalitetsforebygging. På den andre siden er det viktig, som representanten er inne på, at samfunnet inkluderer personer som har permanent oppholdstillatelse, ved å gi disse borgerne en mulighet til å bli norske statsborgere. Jeg er i dialog med justis- og politiministeren om disse spørsmålene på bakgrunn av høringsrunden. Det er selvfølgelig på det nåværende tidspunkt for tidlig å si noe om konklusjoner når det gjelder dette, og også om når lovforslaget om endringer i statsborgerloven kan fremmes for Stortinget.

Men det jeg kan forsikre representanten om, er at dette arbeidet er prioritert hos meg og mitt departement, og at

jeg er enig i representantens understreking av hvor viktige disse spørsmålene er.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:30:40]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg tror kanskje det viktigste signalet som kunne gis i dag, var nettopp det siste statsråden sa, at han er opptatt av dette, og at han vil prioritere dette arbeidet. Dette er en gruppe mennesker som har ventet lenge. Det er jo et tankekors at vi i Norge har en liten gruppe som vokser opp, som på en måte har arvet foreldrenes synd. Her snakker vi altså om en slags arvesynd, ikke sant, som går i generasjoner. I verste fall kan dette også ramme neste generasjon, altså barnebarn. Dette er barn som vokser opp uten de samme rettigheter som barn med norsk statsborgerskap har: rett til å kunne stemme, rett til å kunne gjøre karriere i politiet eller i det militære. De kan ikke engang velge å ta utdanning i utlandet.

De venter på et svar. Jeg håper at ikke departementet blir nødt til å bruke veldig lang tid, men at de kan prioritere dette, slik at det kommer raskt på plass.

Statsråd Audun Lysbakken [12:31:48]: Det er et hensyn som jeg naturlig nok også er opptatt av. Det er viktig å kunne skape trygghet rundt hvilke bestemmelser som gjelder for disse menneskene. Samtidig er jeg sikker på at representanten også vil være enig med meg i at når vi nå legger fram noe, er det viktig at det er noe som er bærekraftig over tid, og som nettopp sikrer en slik trygghet. Derfor er jeg på den ene siden opptatt av å drive fram dette så raskt som mulig, men på den andre siden er jeg også opptatt av å legge fram noe som både får støtte i denne salen, og som kan stå over tid. Og jeg vil bruke den tiden som trengs for å få det til.

Dette er en problemstilling som rammer en god del mennesker i Norge. I 2007 ble 287 søknader om norsk statsborgerskap avslått fordi kravet til klarlagt identitet ikke var oppfylt. I 2008 var tallet 857, og i fjor var tallet 774 – så det er et ikke ubetydelig antall mennesker som er i denne situasjonen.

Så er jeg enig i at det er to litt forskjellige vurderinger når det gjelder gruppen over 18 år og barn. Vi skal gå inn i begge to med full tyngde, men det er noen særskilte hensyn vi må ta til barn.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:33:06]: Jeg har stor forståelse for at man må bruke tid, og at statsråden føler behov for å komme til Stortinget med en sak som det kan være bred enighet om. Det er jeg helt enig i.

Som sagt, statsråden har i dag gitt et viktig signal til denne gruppen – som både han og jeg har møtt – nemlig at han vil prioritere dette arbeidet. Det synes jeg er flott, og det tror jeg vil bli tatt imot på en positiv måte også der. Som vi også har nevnt, er dette folk som har fått permanent oppholdstillatelse, men likevel går de rundt og føler seg halvveis velkommen. De er i arbeid, de bidrar til fellesskapet, og de betaler skatt, men de føler seg altså bare halvveis velkommen. Særlig ille blir det jo når det rammer neste generasjon.

Så jeg ønsker statsråden lykke til med å ha et trykk på denne saken og ser fram til at vi får en sak i Stortinget, så vi kan få løst dette for en ikke ubetydelig gruppe mennesker.

Statsråd Audun Lysbakken [12:34:07]: Det er mitt håp at vi skal klare å komme fram til noe som kan både bedre rettighetene og imøtekomme behovene til denne gruppen, samtidig som vi selvfølgelig også må ta dette på alvor. Det gjelder ikke minst de av oss som er opptatt av at vi skal kunne ha en raus og rimelig asyl- og innvandringspolitikk, men jeg vet at både representanten og jeg er opptatt av at vi må være veldig klare på det som handler om juks med identitet. Det er selvfølgelig også et viktig hensyn for meg at vi ikke skal undergrave det arbeidet vi gjør når det gjelder å bekjempe tilbakeholdelse av identitet.

Når det gjelder gruppen som har vært lenge i Norge, er jeg som sagt helt enig i at det trengs avklaringer. Vi har sendt ut forslag i høringsrunden som vi nå går veldig nøye gjennom, og det er en prioritert sak for meg å bære dette videre fram til Stortinget.

Spørsmål 18

Øyvind Håbrekke (KrF) [12:35:26]: «Norsk Fosterhjemsforening og Landsforeningen for barnevernsbarn presenterte nylig en rapport om tilsynsførerordningen i barnevernet, som viser at ordningen i mange tilfeller fungerer svært dårlig. Rapporteringer fra kommunene til fylkesmennene viser at kommunene pr. 31. desember 2008 manglet tilsynsførere til 680 barn. 30 prosent av barna som hadde tilsynsfører, fikk ikke tilsyn i samsvar med lovens krav.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre full dekning av tilsynsførere og for å styrke kvaliteten i ordningen?»

Statsråd Audun Lysbakken [12:36:06]: Det er bekymringsfullt at flere fosterbarn mangler tilsynsfører. I henhold til barnevernloven har alle barn i fosterhjem krav på å få oppnevnt en tilsynsfører. Kommunen har ansvaret for å rekruttere og oppnevne tilsynsfører for barn i fosterhjem, og statlig regionalt barnevern har ansvaret for å bistå kommunene med å gi opplæring til tilsynsførerne.

Jeg er kjent med rapporten fra Norsk Fosterhjemsforening og Landsforeningen for barnevernsbarn, som representanten Håbrekke viser til. Jeg deler representantens bekymring for at noen barn ikke får oppnevnt tilsynsfører. Dette er utsatte og sårbare barn med et spesielt behov for oppfølging og tilsyn, som dermed også gir oss et spesielt ansvar for å sørge for at de får det.

Kommunene oppgir at de pr. 31. desember 2008 til sammen hadde tilsynsansvar for 6 799 barn. Rapporteringer fra kommunene viser at 89 pst. av disse fosterbarna hadde tilsynsfører. En forklaring på at vi ikke har 100 pst. dekning av tilsynsførere, er at en del fosterhjems plasseringer er helt nye, og kommunen har derfor ennå ikke klart å skaffe tilsynsfører. Kommunen har også ansvaret for akutt-

plassering av barn i beredskapshjem, og disse barna har også krav på å få oppnevnt tilsynsfører. Slike akutte plasseringer er ofte så kortvarige at det ikke opprettes en tilsynsfører. Men dette gir ikke en fullgod forklaring på hvorfor ikke alle barn i fosterhjem har fått oppnevnt tilsynsfører. Når rapporteringene i tillegg viser at 30 pst. av barna som hadde tilsynsfører, ikke fikk tilsyn i samsvar med lovens krav, så er det etter min mening svært alvorlig.

Mange fylkesmannsembeter har gjennom sitt tilsyn lagt vekt på om kommunen har oppnevnt tilstrekkelig antall tilsynsførere. Fylkesmannen kommer til å ha fokus på dette framover også. Gjennom den samarbeidsavtalen som vi har med KS om barnevernet, er departementet nå i kontinuerlig dialog om fosterhjem og tilsynsførerordningen. Jeg kommer til å fortsette med å be KS om å bruke de virkemidlene de har, til å få kommunene til å prioritere arbeidet med rekruttering av tilsynsførere.

Jeg kommer til å sende et brev til landets kommuner for å orientere om rapporten fra Norsk Fosterhjemsforening og Landsforeningen for barnevernsbarn. I det brevet kommer jeg til å understreke barnevernlovens krav om at alle barn skal få oppnevnt tilsynsfører, og at tilsynsførere skal føre tilsyn med barnet så ofte som nødvendig, og minimum fire ganger i året. Fylkesmannsembetene kommer også til å kunne bruke dette i det tilsynet de har med kommunene for å føre tilsyn med om de oppfyller sine lovpålagte plikter på dette området.

Øyvind Håbrekke (KrF) [12:39:29]: Det er et veldig alvorlig spørsmål vi diskuterer, for nettopp de barna som har blitt gjenstand for omsorgsovertakelse, har også blitt utsatt for et av de mest alvorlige inngrepene vi kan gjøre i et menneskes liv. Desto større ansvar har nettopp vi som myndigheter for å sikre at det er et tilsyn.

Jeg er glad for at statsråden har jobbet videre med tilsynsførerordningen. Men jeg må si at jeg er veldig bekymret og foruroliget over at statsråden igjen svarer med vage, uklare mål, og viser til kontinuerlig dialog og arbeid for å løse problemene uten klare tidsfrister.

En samlet opposisjon har bedt om en opptrappingsplan for full barnevernsdekning. Så langt har ikke Regjeringen villet komme på banen med det. Når kommer statsråden med en helhetlig strategi med klare tidsfrister for når vi skal ha full dekning både når det gjelder tilsynsførere og ellers i barnevernet?

Statsråd Audun Lysbakken [12:40:35]: Det er i løpet av de siste månedene skjedd betydelige ting både når det gjelder tilsynet, med det overordnede ansvaret som Statens helsetilsyn har fått, og de klare føringene man har fått for hvordan tilsynet skal utøves når det gjelder hyppighet og det å legge mer vekt på hva barna sier selv. Så jobbes det nå kontinuerlig med rekruttering av tilsynsførere, og det er en utfordring ute i kommunene.

Så er det slik på dette området at veldig mange av virkemidlene ligger på kommunal side. Hvor stor grad av statlig styring vi trenger på barnevernsområdet, er en egen diskusjon. Det er en diskusjon som jeg og representanten

har hatt før. Jeg har vært veldig tydelig på at hvis vi nå ikke klarer å få til de resultater vi skal ha gjennom den dialogen vi har med kommunene om alt fra bemanning i barnevernet til antall tilsynsførere, må vi gå gjennom virkemidlene og se om vi kan skaffe oss sterkere virkemidler fra statlig hold.

Øyvind Håbrekke (KrF) [12:41:47]: Jeg tviler ikke på statsrådets intensjoner om å prøve å få til resultater når det gjelder utfordringene i barnevernet, men det er bekymringsfullt når vi ser alvoret i situasjonen opp mot og innenfor tilsynsførerordningen.

Vi forstår at statsråden har en kontinuerlig dialog og arbeider i retning av å løse problemene, men det er ingen som kan vite noe om eller forholde seg til disse problemene, om f.eks. antall tilsynsførere skal være løst i løpet av fem år, i løpet av ti år, i løpet av en generasjon, eller om vi aldri skal komme i mål. Statsråden er lite villig til å sette klare og tydelige målsettinger om full dekning, og til å sette klare tidsfrister for sitt arbeid. Det er en betydelig utfordring.

Mitt spørsmål vil da heller være: Hva vil statsråden gjøre med innholdet i tilsynsførerordningen, som rapporten peker på, når det gjelder profesjonalisering, endring av status, ansvarsforhold osv., og for å styrke kvaliteten og ikke bare øke antallet tilsynsførere?

Statsråd Audun Lysbakken [12:42:55]: Jeg synes det er defensivt å operere med planer for hvor vi skal være om fem eller ti år, for jeg er opptatt av at vi ikke aksepterer disse forholdene her og nå. Derfor tar jeg kontakt med kommunene for å si at jeg forventer at det ryddes opp i dette – ikke i morgen, men nå. Det viktigste vi kan gjøre nå, er å stille kommunene til ansvar. Det er et ansvar de veldig tydelig har i henhold til loven, både når det gjelder å skaffe tilsynsførere og å sørge for at tilsynet fungerer.

Så er vi også nødt til å ha en diskusjon om hvordan vi sørger for faglig kvalitet i tilsynet. Det er også et spørsmål som rapporten omhandler, og som er en diskusjon som jeg ser fram til å gå inn i. Departementet har bl.a. utgitt en veileder der tilsynsførers rolle og ansvar blir klarlagt. Vi har klare føringar overfor kommunene når det gjelder det ansvaret de har for opplæring av tilsynsførere. Så har vi en utfordring knyttet til rekruttering som vi er nødt til å gå inn og se på. Vi må se på både hvilke virkemidler vi kan legge til rette for, og hva slags jobb kommunene faktisk gjør. Der er det stor variasjon. Det vi kan gjøre som er mest effektivt på kort sikt, er å få kommunene til å følge bedre opp det ansvaret de faktisk har for å gjøre noe med situasjonen – ikke i morgen, men i dag.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmålene 1–4.

Før jeg gir ordet til representanten Svein Harberg, vil jeg gjøre Stortinget oppmerksom på at Stortinget nå har fått framlagt referat. Det vil derfor være behov for at Stortinget er vedtaksdyktig når vi kommer så langt.

Spørsmål 1

Svein Harberg (H) [12:45:00]: Jeg vil da stille følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Den 1. januar 2010 ble rentekompensasjonsordningen for skoler utvidet til også å gjelde privat drevne skoler. Retningslinjer for tildeling er ikke kommet på plass. Husbanken bruker «forslag til retningslinjer» i svar på søknader, og disse synes å være formet slik at det er tilnærmet umulig for en ny godkjent privat drevet skole å komme inn under ordningen.

Hvem har laget føringene for de krav som skal stilles til private drivere, og føler statsråden forslaget til retningslinjer ivaretar de skolene ordningen skal gjelde for?»

Statsråd Kristin Halvorsen [12:45:41]: I statsbudsjettet for 2010 redegjorde Regjeringen for Stortinget om at det ville bli gjort endringer i regelverket for rentekompensasjonsordningen til kommuner og fylkeskommuner. Som representanten var inne på, innebærer endringen at kommuner og fylkeskommuner kan søke Husbanken om rentekompensasjon til rehabilitering av skolebygg, på vegne av private skoler med rett til statstilskudd, trossamfunn eller ideelle organisasjoner som leier ut lokaler til private skoler med rett til statstilskudd. Det er altså kommunen eller fylkeskommunen som skal søke på vegne av en privatskole og også prioritere om en privatskole skal kunne være med.

Ordningen legger ikke til rette for at private skoler som leier lokaler fra kommersielle aktører, skal kunne søke om rentekompensasjon. Årsaken til dette er primært at ansvaret for å vedlikeholde og rehabilitere påligger bygningseier. Det kan ikke søkes om rentekompensasjon for investering i nybygg eller svømmeanlegg for private skoler. Med denne endringen har Regjeringen kommet privatskolene i møte, slik at noen kan få hjelp til å rehabilitere skolebygningene sine.

Husbanken ligger under Kommunal- og regionaldepartementets ansvarsområde. Utvidelsen av rentekompensasjonsordningen til også å gjelde for private skoler er fulgt opp av Kommunal- og regionaldepartementet i tildelingsbrev for 2010 til Husbanken datert 15. februar 2010. Videre er dette fulgt opp gjennom en forskrift gitt av Kommunal- og regionaldepartementet av 17. desember 2009 om kompensasjon for utgifter til renter til investeringer i skole- og svømmeanlegg fra Husbanken, hvor det er gitt utfyllende bestemmelser for de private skolene. I henhold til forskriften kan Husbanken gi nærmere retningslinjer for gjennomføringen av rentekompensasjonsordningen. Arbeidet med dette er i gang, men retningslinjene er ennå ikke vedtatt. Det må understrekes at føringene for ordningen ligger i forskriften og at retningslinjene kun skal utfylle denne.

Etter det jeg er kjent med, har Husbanken kun fått én henvendelse hvor en privat driver av en skole ba om veiledning om rentekompensasjonsordningen. Husbanken orienterte om ordningens innretning, og opplyste om at retningslinjene ikke var vedtatt ennå. Det er for øvrig ikke

grunnlag for å tro at omfanget av private skoler innenfor ordningen vil bli særlig stort.

Jeg vil imidlertid presisere at selv om private skoler er inkludert i ordningen, er ikke de økonomiske rammene for ordningen endret. Dette innebærer at det er den enkelte kommune eller fylkeskommune som selv må avgjøre om de ønsker å prioritere rehabiliteringsprosjekter ved private skoler innenfor sin tildelte investeringsramme. Det ligger ingen føring fra statens side om at private skoler skal prioriteres, og derfor må vi akseptere at kommuner og fylkeskommuner kan velge å prioritere rehabilitering av egne skoleanlegg framfor prosjekter ved private skoler.

Svein Harberg (H) [12:48:40]: Jeg takker for svaret. Det samsvarer for så vidt med det jeg antydte i mitt spørsmål.

Bakgrunnen for mitt spørsmål er den urimeligheten jeg synes det ligger i at det stilles helt andre krav til de private enn til de kommunale. En kommune eller en fylkeskommune kan altså leie lokaler hos hvem de vil og få del i rentekompensasjonsordningen. En privat skole kan ikke det, for da gjelder det helt andre regler. Det som blir utfordringen, er når noen får godkjent en ny skole, setter i gang, og denne skolen utvikler seg, og de vil gå videre. Da blir det urimelig å forvente at de skal eie lokalene selv eller binde seg til en 20 års leieavtale med gjenkjøpsplikt for at de skal få hjelp til å få gode lokaler. Hvor viktig mener egentlig statsråden at eier eller eierform av bygget er for læringsutbyttet for elevene?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:49:41]: Her har man gjort et forsøk på å gå en rimelig balansegang som skulle gi enkelte privatskoler mulighet til å drive rehabilitering innenfor denne ordningen, men samtidig ta hensyn til at det man gir av statstilskudd, ikke skal være med på å bygge opp private formuer. Det er en viktig balansegang å gå for å få gode ordninger, og dette er en god og veldig populær ordning i kommunene. Jeg mener at vi har klart å finne et rimelig balansepunkt.

Hvis det er sånn at representanten mener at man bør ha ordninger med statstilskudd, eller låneordninger som bidrar til betydelig oppbygging av verdier som er på private hender, så er jeg uenig. Den balansegangen man har funnet her, er en rimelig balansegang for å sikre at også private skoler skal kunne ha akseptable skolebygg.

Nå kan jeg for øvrig opplyse at vi regner med å få disse retningslinjene ferdig om ikke fryktelig lenge, og det er ikke en veldig lang kø av private skoler som har vært i tvil om hva som gjelder. Jeg tror at vi skal komme med klare signaler i løpet av et par måneder nå.

Svein Harberg (H) [12:50:52]: Det siste var for så vidt et av oppfølgingsspørsmålene mine – om når vi kan vente at retningslinjene er på plass. Da håper vi de snart er på plass.

Jeg synes dette blir underlig. Jeg er enig i at statstilskudd ikke skal være med på å bygge opp privat kapital. Det skal en søke å unngå. Det som blir urimelig her, er at dette ikke griper inn i privat kapital, det griper inn i loka-

liteter og læringsarenaer for elever som går i en godkjent skole. Jeg hadde håpet at statsråden så det urimelige i at når en skole er blitt godkjent, og dermed har undervisning som er godkjent, så begrenses mulighetene fordi den eies og drives av private, og ikke har en offentlig eier. Dette er urimelig og feil, og jeg håper derfor at statsråden vil se på det. Men jeg oppfatter at det er det ikke vilje til fordi det kan få den konsekvensen at noen kunne tjene penger på det.

Statsråd Kristin Halvorsen [12:51:53]: Det er viktig at vi passer på det som er fellesskapets penger og ikke deler dem rundhåndet ut. Det er gått en balansegang her nettopp for å se hva man kan gjøre med vedlikeholdsbehovet i private skoler, men på en sånn måte at man samtidig passer på at de offentlige midlene man har, deler man ikke ut rundhåndet til det som er private eiere. Nå vil private eiere også ha nytte av denne ordningen, selv om den ikke er like sjenerøs som representanten ønsker seg.

De retningslinjene som kommer, utfyller de prinsippene som allerede ligger for ordningen, så de vil jo selvfølgelig ikke endre det som er hovedprinsippene her, men de vil klargjøre hva som er innretningen på det. Så jeg håper at vi i løpet av rimelig kort tid skal kunne få større klarhet i hva som gjelder, og så får heller diskusjonen om hvordan det skal innrettes, gå videre mellom Høyre og Regjeringen.

Spørsmål 2

Elisabeth Aspaker (H) [12:53:09]: «Ifølge Aftenposten 28. mars har 1 600 lærere søkt på 2 500 ledige plasser til videreutdanning i matematikk og språk. Heving av lærernes kompetanse i sentrale fag er vesentlig for å kunne bedre elevenes læringsutbytte og nå målene i Kunnskapsløftet.

Hva vil statsråden gjøre for å bidra til at flere lærere kan benytte seg av de videreutdanningstilbudene som universiteter og høyskoler har tilrettelagt etter ønske fra sentrale utdanningsmyndigheter?»

Statsråd Kristin Halvorsen [12:53:40]: Statens bidrag til videreutdanning av lærere skjer gjennom strategien «Kompetanse for kvalitet». Den strategien tar sikte på å gi et varig system for videreutdanning av lærere. Den er utarbeidet i samarbeid med KS, lærerorganisasjonene og Universitets- og høyskolerådet. Partene stiller seg bak og bidrar aktivt til gjennomføringen av denne strategien.

Jeg er skuffet over antall påmeldte vi har fått fra høsten av. Tallet på 1 600 påmeldte lærere, som det refereres til, er det knyttet usikkerhet til, selvfølgelig, men jeg er ikke fornøyd med at vi ikke allerede har fylt 2 500 plasser. Nå må jeg ile til og si at det er 1 000 inne i ordningen fra før, så det vi snakker om, er jo dem som kommer på toppen. Det er flott med dem som nå tar steget ut og søker seg til videreutdanning, men våre ambisjoner var større enn som så.

Vi har derfor allerede satt i gang tiltak for å øke deltagelsen innenfor de rammene vi har, og i forståelse med

partene er det enighet om at alle skal følge opp det ansvaret de selv har pålagt seg gjennom strategidokumentet. Blant annet skal det settes i gang et intensivert informasjonsarbeid gjennom de kanalene som partene rår over, for å få flere skoleeiere til å melde på lærere til videreutdanning. Videre er det opprettet et restetorg som skoleeiere kan gis utvidet mulighet til å søke på.

Det er skoleeierne som er ansvarlig for å velge ut og søke om deltakelse. Jeg er kjent med at en del skoleeiere mener det er for dyrt å delta i det varige systemet. Da er det viktig å huske på at videreutdanning av høy kvalitet og av ett års omfang koster mer enn kortvarig etterutdanning. Dessuten er det nødvendig å dekke en del av vikarutgiftene for at de lærerne som deltar, skal kunne gjøre det, og at også de som ikke har økonomisk mulighet til å kunne ta seg et friår, eller som ikke har arbeidskapasitet til å studere i fritiden, kan gjøre det.

Nå er kostnadene for kommunene ikke så urimelige som det kan virke som. Videreutdanning med 60 studiepoeng for en lærer i matematikk på ungdomstrinnet koster en kommune ca. 225 000 kr. Hvis læreren er 40 år og kanskje jobber i 25 år til i skolen, vil den videreutdanningen koste 450 kr pr. elev gjennom hele ungdomstrinnet. 450 kr pr. elev er en lav pris å betale hvis det betyr at man får en bedre kvalifisert lærer.

Elisabeth Aspaker (H) [12:56:24]: Jeg vil takke statsråden for svaret.

Kunnskapsløftet skulle jo også være et løft for norske lærere. Det er absolutt kortsiktig personalpolitikk dersom vi nå med den nye reformen ikke får til dette med Kunnskapsløftet, som man har lagt til grunn også skal komme lærerne til del. Vi ser at tilbudet er der, markedet er der, for sju av ti lærere svarer jo at de mener at de har behov for faglig påfyll for å kunne gjøre en best mulig jobb. Det er klart at da kan vi ikke leve med en situasjon hvor bortimot en tredjedel av plassene kanskje blir stående tomme. Da får vi ikke den takten i etter- og videreutdanningen som er helt nødvendig hvis vi skal løfte kvaliteten i norsk skole, og hvis vi skal motivere norske lærere til å gjøre en enda bedre jobb.

Jeg hører hva statsråden sier, men vi vet at det er særlig kritisk når det gjelder kompetansen i realfag. Har man fra statens side vurdert stipendordninger eller andre tiltak for å kunne fylle plassene?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:57:27]: Jeg tror egentlig utfordringen ikke ligger på lærernes ønske om å benytte seg av disse tilbudene, som representanten Aspaker er inne på, men mer på at kommuner holder igjen. Noen fylker er veldig ivrige etter å benytte seg av tilbudet, og har kommuner som stiller opp og betaler vikarutgiftene. Andre steder vet vi at det er et argument for ikke å benytte seg av ordningen.

Kommunen skal dekke 40 pst. av disse vikarutgiftene, og jeg har jo selvfølgelig også vært inne på tanken om vi skulle lage en annen fordeling på det. Men jeg mener det er klokt at kommunen som arbeidsgiver ser at kompetanseheving er en veldig viktig del av å være en ansvarlig

arbeidsgiver. Det bør være et spleiselag hvor både staten, den enkelte og kommunen bidrar.

Men nå går vi nye runder for å se hvordan vi kan sørge for at de plassene vi allerede har, og som står til disposisjon, kan utnyttes, og så får vi gjøre opp status når vi ser hvordan det endelige resultatet blir, og se om det er enkelte ting ved denne ordningen som bør ... (presidenten klubber).

Elisabeth Aspaker (H) [12:58:43]: Det høres bra ut at statsråden sier at man går nye runder med KS, men tiden går, og det er ikke mange måneder til disse lærerne eventuelt skal sitte på skolebenken. Når kan man da forvente å få vite om det er mulig å fylle opp disse plassene, og vil statsråden på noen slags måte da bidra til at plasser reforddeles? Jeg hører at det på en måte er det hun kanskje sier – kan plasser da reforddeles, slik at kommuner som eventuelt i år ikke har midler til å fylle de plassene de kanskje var tiltenkt, får en mulighet til å rette opp det på neste års budsjett, og kanskje da kan få flere plasser i det studieåret som starter i 2011?

Så spørsmålet er om man nå har et system som er så fleksibelt at kommuner som har råd til det, kan få flere plasser i år, og at kommuner som i år ikke greier det, kan få dobbelt opp, eller bedre uttelling, til neste år?

Statsråd Kristin Halvorsen [12:59:48]: Svaret på det første spørsmålet er iallfall ja, for restetorg betyr nettopp at kommuner som har hatt et ønske om å få flere plasser, har mulighet til å benytte seg av de plassene som ligger der. Så er spørsmålet hvordan vi fordeler de plassene vi har året deretter igjen. Det får jeg komme tilbake til da. Men jeg regner med at jeg har såpass god oversikt over dette at det går an å gi en oversikt til Stortinget i forbindelse med budsjettet for 2011. Der får man se hvordan man går videre med dette, for videreutdanning og kompetanseheving er en ekstremt viktig del av Kunnskapsløftet, og vi vet at gode og kompetente lærere er nøkkelen til å lykkes i alle de målene vi nå har satt oss i norsk skole.

Spørsmål 3

Svein Harberg (H) [13:00:40]: Jeg stiller følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Flere organisasjoner tilbyr skoleklasser såkalte fredsreiser. På grunn av gratisprinsippet arrangeres slike reiser av foreldregrupper. Verdien av turene blir betydelig økt dersom klassene på forhånd kan arbeide med problematikken. Mange lærere vegrer seg for dette. De viser til rundskriv fra departementet, og redselen for å bli beskyldt for press på elevene. Gjentatte debatter har aktualisert holdningsskapende arbeid overfor unge.

Vil statsråden gi lærerne støtte for å gjennomføre slik forberedelse i skolen?»

Statsråd Kristin Halvorsen [13:01:19]: Jeg vil først understreke at gratisprinsippet ikke betyr at man ikke skal kunne arrangere skoleturer i regi av skolen. Skolelede-

re, lærere, foreldre og elever har i dag et vidt spillerom for å organisere og ta frivillig initiativ som kan bidra til skoleturer som medvirker til økt motivasjon og læring.

Jeg vet at mange elever, foreldre og lærere rundt omkring i Norge nedlegger mange timer frivillig innsats for å få til dette, og turene kan være en verdifull del av opplæringen. Det er viktig at alle får muligheten til å delta, uavhengig av hvor god råd foreldrene har.

Spørsmålet viser til at enkelte foreldregrupper velger å gå sammen om å arrangere felles turer for sine barn i ferier. Det dreier seg f.eks. om fredsreiser, der tematikk som holocaust, antidiskriminering og menneskerettigheter står sentralt. Det er helt opplagt at det er en del av det som skal inn i opplæringen, bl.a. i historie og samfunnsfag. Det er selvfølgelig ingenting i veien for at opplæringen i disse fagene kan bli benyttet som en del av forhåndsarbeidet før en slik tur. Men samtidig er det viktig å legge opp til at opplæringen legges til rette slik at elever som ikke skal delta på turen, også får et godt utbytte av opplæringen i disse emnene, for måten å organisere disse turene på er at man skal komme rundt spørsmålet om gratisprinsippet.

Vi kan ikke ha en offentlig skole som målretter undervisningen overfor de deler av elevene i en klasse som har råd til å være med på en tur i ferien, mens de som ikke har råd, ikke får være med. Dermed blir spørsmålet som den enkelte lærer og skole må ta stilling til: Hvordan balanserer man det? Men jeg tipper at det finnes såpass mye vett og forstand rundt omkring i Skole-Norge at man finner gode balanser som gjør at man ikke driver en rent turforberedende opplæring, men at temaene kan være en del av opplæringen.

Svein Harberg (H) [13:03:24]: Det er riktig, som statsråden sier, at det også kan arrangeres i skolen. Nå er vel det kanskje en del av en annen debatt, om hvor mye frie midler man har til å arrangere slike turer. Derfor har resultatet ofte blitt slik som statsråden sier, at foreldregrupper arrangerer, og det gjør de i feriene.

Det er nettopp den balansegangen som vi føler ofte faller ned på feil side. Lærerne vegrer seg fordi de ikke skal bli beskyldt for å utøve press. Dermed bruker de et tidligere rundskriv fra departementet til å si: Dette skal ikke vi blande oss inn i.

Mitt oppfølgingsspørsmål til statsråden er nettopp på bakgrunn av en del av de problemstillingene som har vært framme i mediebildet om antisemittisme osv. Er det naturlig at statsråden sender et rundskriv og presiserer de mulighetene man har, og at det er viktig å utnytte dem på en god måte?

Statsråd Kristin Halvorsen [13:04:18]: Jeg tror ikke det er temaene lærerne vegrer seg for, for de er ekstremt viktige, særlig når vi får eksempler på antisemittiske holdninger hos noen enkeltelever. Det er en sak jeg følger opp på annet vis også. Men det er situasjonen. Du sitter overfor en klasse og vet at noen i sin ferie skal delta på en ganske dyr reise, mens andre elever i samme klasse ikke har råd til å delta. Hvordan forholder man seg da til et tema og en klassetur? Den balansegangen er litt krevende å gå, men

jeg er helt sikker på at man stort sett lykkes med å få til det.

Jeg lover ikke noe nytt rundskriv her og nå. Jeg tror at det stort sett løses med fornuft og klokskap rundt omkring i Skole-Norge. Selv har jeg ikke fått noen direkte henvendelser, så vidt jeg kan huske, om akkurat denne problemstillingen. Men la meg holde et litt våkent blikk på det. Balansegangen tror jeg at de stort sett klarer.

Svein Harberg (H) [13:05:24]: Jeg tror statsråden på at hun ikke har fått henvendelser, og at hun tror på at balansen er der. Våre tilbakemeldinger er annerledes. Jeg har gått rundt og sjekket på en del skoler og hos en del skolejefer, og det er åpenbart en problemstilling. Så er det nok kanskje litt landsdelsfokusert. Vi har jo pr. i dag et par større aktører som arrangerer slike reiser. Mye skjer nok i tilknytning til de regionene, selv om de har god spredning.

Siste oppfølgingsspørsmål går på litt av det som statsråden var innom, debatten om antisemittisme. Statsråden nevnte at hun ville opprette en gruppe for å se på konkrete tiltak som kunne settes inn. Spørsmålet er da: Vil statsråden vurdere å ta arrangørene av disse reisene, som innehar en stor kompetanse og erfaring på å snakke om disse sakene, inn i en slik gruppe for å se på tiltak som kan involvere dem?

Statsråd Kristin Halvorsen [13:06:24]: Vi holder akkurat nå på å diskutere mandat og sammensetning av en arbeidsgruppe som kan komme godt i gang med å gi konkrete råd til Skole-Norge om hvordan man skal håndtere dette. Kommersielle aktører som arrangerer en slik type reise, har jeg ikke vurdert som medlemmer av en slik gruppe. Men det betyr jo ikke at det ikke er interessant å følge opp og ha kontakt med dem, for de har veldig mange som har meldt seg til tjeneste, og det er veldig, veldig positivt. Det er altfor mange til at det er mulig å sette dem i en arbeidsgruppe. Så jeg ser uansett for meg at arbeidsgruppen må ha kontakt med miljøer utenfor seg selv, men vi må også gi dem litt handlefrihet for hvordan det er fornuftig å arbeide i et forholdsvis kort tidsløp, for vi må jo få råd ganske kjapt.

Spørsmål 4

Elisabeth Aspaker (H) [13:07:27]: Spørsmålet mitt går til kunnskapsministeren:

«15. desember i fjor fremla Tidsbrukutvalget sin rapport med en serie anbefalinger om tiltak som kan bidra til at skolen og lærerne kan bruke mer av sin tid på sin hovedoppgave – kunnskapsoppdraget. Kunnskapsministeren lovet den gang å gjennomgå forslagene og komme tilbake med tiltak for å bedre tidsbruken i skolen.

Hvilke endringer kan norske lærere og skoleledere forvente seg fra kommende skoleår som kan bidra til at mer tid kan brukes sammen med elevene og til undervisning?»

Statsråd Kristin Halvorsen [13:08:00]: Tidsbrukutvalgets rapport ble mottatt av meg den 15. desember 2009. Det var et viktig arbeid som ble gjort, som har

vært etterlyst fra Skole-Norge når det gjelder å komme med klare anbefalinger om hvordan man kan rydde i det som er den viktigste ressursen i skolen, nemlig lærernes tidsbruk – det er jo det vi snakker om.

Det kom en rekke tiltak, 90 tiltak, noen rettet mot statlig nivå, mye rettet mot skoleeier, og mye rettet mot selve skolenivået, og rapporten viser at det er en unison enighet i Skole-Norge om at vi må prøve å få rydde sånn at lærerne kan bruke tiden på det som er deres kjerneoppgave, nemlig å forberede til læring, jobbe med læring, vurdere læring og gi gode tilbakemeldinger. Derfor har jeg bestemt meg for å legge fram ikke den mest omfangsrike stortingsmeldingen Stortinget har fått, men dog en stortingsmelding om Tidsbrukutvalgets innstilling. Den kommer før sommeren. Den går igjennom de rådene som Tidsbrukutvalget kommer med til oss som driver med kunnskapspolitikken på riksplan, men også de som gis til skoleeier og på skolenivå, fordi jeg ønsker at vi, regjering og storting, skal være oss bevisst tidsbruken og forslag som vi kommer med, for det er ofte sånn at vi kan komme på gode ideer og ikke er klar over hvor mye tid de kan ta lokalt, at den samme oppfordringen går til skoleeiere og til skoler. Sånn ønsker jeg at vi skal følge systematisk opp de anbefalingene som kommer. Men siden det er 90 forslag, vil jeg gjerne komme tilbake til denne lille, effektive, men viktige meldingen for rett og slett å utkvittere noe av det som er etterspurt intenst fra både lærere, skoleeiere og rektorer.

Elisabeth Aspaker (H) [13:09:56]: Det er unektelig slik at mange mener at skolen skal være i det godes tjeneste, og Tidsbrukutvalget pekte jo på alle disse handlingsplanene. Jeg tror jeg må være så ærlig å si at jeg kanskje også har bidratt til noen av de handlingsplanene, og at summen av dem er slik at skolen er i ferd med å knekke ryggen i forhold til sitt egentlige oppdrag. Så her blir det viktig å rydde bort det som skolen ikke skal ta seg av, men ikke på en slik måte at det ikke er viktig at disse tingene debatteres i samfunnet. Jeg tror imidlertid også at foreldrene her er veldig viktig i forhold til alt det gode skolen skal gjøre, men som jeg tror at fritiden og familien også må være en del av. Så jeg synes det er positivt at statsråden nå sier at hun vil komme til Stortinget med en stortingsmelding, men jeg har følgende oppfølgingsspørsmål: Er det også en drøfting der av hva familien og samfunnet utenfor skal bidra med i forhold til alle de oppgavene som skolen er lesset på i dag?

Statsråd Kristin Halvorsen [13:10:56]: Den holder seg egentlig ganske strengt til det som er utkvittering av anbefalinger fra Tidsbrukutvalget, og det er veldig fristende å dra inn flere typer problemstillinger. For én ting er jo hva som er foreldrenes ansvar, en annen ting er at det er klart at skolen, fordi den er en arena som samler alle barn, er fristende å bruke som en postkasse for alle gode intensjoner i et samfunn, og det finnes jo ikke noen handlingsplan på noe område som ikke er viktig. Men en tilnærming til det, som Tidsbrukutvalget også tar opp, er at man la oss si på et helseområde, eller det dreier seg om kosthold eller råd på andre områder – som det er viktig at skolebarn får,

men man skal ikke legge det som en oppgave på toppen av alle de oppgavene lærerne har fra før – godt kan tenke seg å se om ikke andre typer yrkesgrupper, helsesøsterfunksjon f.eks., andre typer yrkesgrupper i tillegg til det som er foreldreansvaret, kan komme inn og gjøre noe av den typen arbeid. Så mitt håp er jo at vi kan klare å få en rimelig bred enighet i Stortinget om dette, for det kommer aldri initiativer til handlingsplaner som ikke er viktige, og derfor kommer det til å kreve en felles holdning også til å si nei til noen handlingsplaner. Det håper jeg kan komme ut av det.

Elisabeth Aspaker (H) [13:12:11]: Jeg hører hva statsråden sier, men jeg tror det er viktig at vi får en stortingsmelding som også sier noe om hvordan man skal ivareta de oppgavene som skolen ikke skal ha, for hvis ikke er jeg redd for at denne sal på nytt kommer til å mene at oppgavene er så viktige at man på nytt kommer til å si at skolen må allikevel prøve å få løst også disse tingene. Men ledelse på alle nivåer er jo et av de sentrale spørsmålene knyttet til Tidsbrukutvalget. Ledelse, ledelse, ledelse var vel overskriften i svært mange aviser etter at Kalle Grøndahl hadde presentert utvalgsutstillingen, og jeg blir jo litt bekymret hvis det skal komme en stortingsmelding til sommeren som kanskje skal bli behandlet i Stortinget til høsten, og så går det på en måte et nytt skoleår.

Er det ingen av tiltakene fra Tidsbrukutvalget som er av en slik karakter at en kan si at det setter vi simpelthen i gang med, for det er så bred enighet om viktigheten av det at man trenger ikke å sløse bort et nytt skoleår på å avklare det som Stortinget nærmest mener er en selvfølge?

Statsråd Kristin Halvorsen [13:13:17]: Jo, og det er ingen grunn til å vente på en stortingsmelding heller, eller at Stortinget skal behandle det. Det ligger veldig mange gode forslag i Tidsbrukutvalget som man bare kan sette i gang med med en eneste gang, og det vet jeg er gjort også. Når det gjelder de tingene som dreier seg om ledelse, har vi jo f.eks. satt mye mer i fokus hva vi kan gjøre for å ruste opp rektorer og gi tilbud om opplæring til dem. Klasseledelse er en annen del av det. Det starter med ny lærerutdanning til høsten. Så min intensjon med å legge fram en sånn stortingsmelding er egentlig at Stortinget og

vi sentralt også skal være opptatt av tidsbruken i skolen og bakke på den måten vi kan gjøre. Jeg har innført en tidstest i forhold til forslag som vi ønsker å komme med for å bevisstgjøre oss på det som er den viktigste ressursen i skolen, lærerens tid. Mange ting er i gang allerede, og kommer til å komme i gang kjapt, så jeg ser egentlig fram til at Stortinget skal, hva skal en si, gi ryggdekning for prioriteringer i skolen.

Presidenten: Sak nr. 1 er dermed ferdigbehandlet.

Sak nr. 2 [13:22:00]

Referat

- (322) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en styrking av miljø- og klimaarbeidet i kommunene (Dokument 8:114 S (2009–2010))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
- (323) Ombudsmannsnemnda for Forsvarets innberetning om virksomheten i tiden 1. januar–31. desember 2009 (Dokument 5 (2009–2010))
- (324) Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktiges innberetning om virksomheten i tiden 1. januar 2006–31. desember 2009 (Dokument 6 (2009–2010))
Enst.: Nr. 2 og 3 sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
- (325) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Jan-Henrik Fredriksen og Bård Hoksrud om fjerning av flyplassavgifter i forbindelse med vulkanutbruddet på Island (Dokument 8:119 S (2009–2010))
Enst.: Legges ut til gjennomsyn for Stortingets medlemmer i minst én dag og føres deretter opp på kartet til behandling, jf. forretningsordenens § 28 tredje ledd punkt c.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Ber noen om ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.23.